

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

OKUL TAKIMLARINDA GÖREV ALAN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN
OKUL AİDİYET DUYGULARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ömer SERBEST

TRABZON
Temmuz, 2019

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

OKUL TAKIMLARINDA GÖREV ALAN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN
OKUL AİDİYET DUYGULARININ İNCELENMESİ

Ömer SERBEST

Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nce Yüksek Lisans Unvanı
Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Danışmanı
Prof. Dr. Selami YÜKSEK

TRABZON
Temmuz, 2019

Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'ne

**Bu çalışma jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında
YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir. 03 / 07 / 2019**

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Selami YÜKSEK

Üye : Prof. Dr. Vedat AYAN

Üye : Doç. Dr. Mergül ÇOLAK

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

**Prof. Dr. Bülent GÜVEN
Enstitü Müdürü**

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalardan bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Trabzon Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı” ile tarandığı ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

Ömer SERBEST

03 /07/ 2019

ÖN SÖZ

Bireyin fiziksel, zihinsel ve sosyal yönden gelişimine önemli katkılar sağlayan spor, eğitim için de vazgeçilmez bir değerdir. Hayatlarının büyük bölümünü okullarda geçiren öğrenciler için, sürekli ders ve sınav psikolojisinden uzaklaşmak ve daha yenilenmiş bir şekilde derslere konsantre olmak için okul içi ve okul dışı sportif faaliyetler önemli yer tutar. Paylaşmayı, rekabeti, beraber hareket edebilmeyi, mücadeleyi, iletişimi sağlayan okul sporları sayesinde, öğrenciler hem kendilerini ifade etme hem de okullarını temsil etme fırsatını yakalarlar. Böylece hem spor yapar hem de sporla öğrenirler.

Stres ve kaygı düzeyi düşük, mutlu ve geleceğe umutla bakabilen öğrencilerin yetişmesi için, kendilerini öğrenim gördükleri okullara ait hissetmeleri oldukça önemlidir. Sporun, okul aidiyetine önemli katkı sağlayacağı düşünüldüğünden okul takımında görev alan öğrencilerin okul aidiyet duygularının incelenmesi için böyle bir çalışma yapılmıştır. Umarım bu çalışma, hem eğitim sistemine katkı sağlar, hem de sağlıklı, bilgili ve donanımlı nesillerin yetişmesi için olanakların geliştirilmesine vesile olur.

Yapmış olduğum çalışma süresince rehberliğini ve desteğini benden esirgemeyen saygı değer hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Selami YÜKSEK'e teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, bende özel yeri olan ve bana her zaman destek olan sevgili hocam Öğr. Gör. Ferdi SAKALLIOĞLU'na, veri toplama sürecinde bana gönülden destek veren sevgili öğretmenim Rabia KARAAHMET'e, üzerimde emeği olan bütün öğretmenlerime ve hocalarıma, çalışmamda desteklerini esirgemeyen arkadaşlarım; Adnan MUMCİ, Belma YURTSEVER, Barışcan ÖZDEMİR ve Zafer GAYRETLİ'ye çok teşekkür ederim.

Ayrıca beni yetiştiren, bu günlere gelmemi sağlayan ve haklarını asla ödeyemeyeceğim annem Remziye SERBEST'e ve babam Aydın SERBEST'e, hayatımın vazgeçilmezleri abim Engin SERBEST'e ve kardeşim Serkan SERBEST'e sonsuz teşekkür ederim.

Temmuz, 2019
Ömer SERBEST

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
1. GİRİŞ.....	1
1. 1. Araştırmanın Amacı.....	3
1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi.....	3
1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
1. 4. Araştırmanın Varsayımları.....	4
1. 5. Tanımlar.....	5
2. LİTERATÜR TARAMASI.....	6
2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi.....	6
2. 1. 1. Aidiyet Kavramı.....	6
2. 1. 1. 1. Benlik ve Aidiyet.....	7
2. 1. 1. 2. Kimlik ve Aidiyet.....	7
2. 1. 1. 3. Yalnızlık ve Aidiyet.....	8
2. 1. 2. Okula Aidiyet.....	9
2. 1. 2. 1. Okula Aidiyet Duygusunu Etkileyen Faktörler.....	10
2. 1. 2. 2. Okula Aidiyet Duygusunun Boyutları.....	10
2. 1. 3. Spor Kavramı.....	12
2. 1. 3. 1. Okul Sporları.....	13
2. 1. 3. 2. Spor ve Aidiyet.....	14
2. 2. Literatür Taramasının Sonucu.....	15
2. 2. 1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar.....	15
2. 2. 2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar.....	18

3. YÖNTEM	21
3. 1. Araştırmanın Modeli	21
3. 1. 1. Araştırma Grubu	21
3. 2. Verilerin Toplanması.....	21
3. 2. 1. Veri Toplama Araçları	21
3. 2. 1. 1. Kişisel Bilgi Formu.....	22
3. 2. 1. 2. Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği	22
3. 2. 2. Veri Toplama Süreci	22
3. 3. Verilerin Analizi.....	23
4. BULGULAR	24
5. TARTIŞMA	34
6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	38
6. 1. Sonuçlar	38
6. 2. Öneriler	38
6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler	38
6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	39
7. KAYNAKLAR	40
8. EKLER	47
9. ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ	54

ÖZET

Okul Takımlarında Görev Alan Lise Öğrencilerinin Okul Aidiyet Duygularının İncelenmesi

Bu araştırmanın amacı, okul takımlarında görev alan lise öğrencilerinin okul aidiyet duygularını incelemek ve görev almayan öğrenciler ile arasındaki farkları değerlendirmektir. Araştırma grubu, 2018-2019 Eğitim Öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Trabzon Merkez Ortahisar İlçesi'ndeki liselerde öğrenim gören, 641'i okul takımında görev alan ve 641'i okul takımında görev almayan, 587 erkek ve 695 kadın öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" ve Goodenow (1993) tarafından geliştirilmiş ve Sarı (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış "Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde istatistiki yöntemler olarak; frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde oranları gibi betimsel istatistikler, Smirmov-Kolmogorov normallik testi ve bağımsız t-testi kullanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen veriler sonucunda; okul takımında görev alan ve görev almayan öğrencilerin akademik başarı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Reddedilmişlik alt boyutu incelendiğinde; okul takımında görev ve görev almayan öğrenciler arasında anlamlı fark bulunmuş, ayrıca cinsiyetlerin de kendi içinde anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Takım sporu yapan ve bireysel spor yapanların reddedilmişlik düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Okula bağlılık alt boyutu incelendiğinde; okul takımında görev alan ve görev almayan öğrenciler arasında anlamlı fark bulunmuş, ayrıca cinsiyetlerin de kendi içinde anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Takım sporu yapan ve bireysel spor yapanların okula bağlılık düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Okul aidiyet duygu düzeyi incelendiğinde ise; okul takımında görev alan ve görev almayan öğrenciler arasında anlamlı fark bulunmuş, ayrıca cinsiyetlerin de kendi içinde anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Takım sporu yapan ve bireysel spor yapanların okul aidiyet düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Reddedilmişlik düzeyi, okula bağlılık düzeyi ve okul aidiyeti düzeyleri arasında okul takımında görev alma durumuna ve cinsiyet değişkenine göre anlamlı fark bulunmuştur. Araştırmanın bulguları ve sınırlılıkları çalışma kapsamındaki daha önceki yapılan araştırmalar ışığında detaylandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Aidiyet Duygusu, Spor, Okul Sporları

ABSTRACT

The Investigation of High School Students' Sense of Belonging to School in School Teams

The aim of this study is to examine the school belonging feelings of high school students who are in school teams and to evaluate the differences between students who do not member of school teams. The current study research group consisted of 587 male and 695 female high school students who pursue a high school degree in Trabzon and enrolled in 2018-2019 school year. The researcher used "Personal Information Form" and "Psychological Sense of School Membership Scale" developed by (Goodenow, 1993) and adapted to Turkish by Sarı (2015) as data collection tool in the study. As statistical methods in the analysis of data, descriptive statistics such as frequency, arithmetic mean, standard deviation, percentage ratios and inferential statistics including Smirmov-Kolmogorov normality test and independent t-test were used.

The current research findings showed that there was no significant difference between the academic achievement who played and did not play in the school team. When the sub-dimension of rejection was examined, there was a statistically significant difference between those who played and did not play in the school team but also gender. No significant difference was found between the levels of rejection of the team sports and individual sports. When the sub-dimension of adherence to school is examined; there was a statistically significant difference between those who played and did not play in the school team. In addition, the study showed that there was a statistically significant difference in gender who played in school team or not. There was no significant difference between the level of school adherence of the sports team and individual sports. When the sense of belonging to the school is examined; there was a significant difference between those who played and did not play in the school team. Furthermore, the study showed the same statistically significant difference for gender. No significant difference was found between the level of school belonging and the level of school sports. Significant differences were found in terms of level of rejection, level of school attachment and level of school belonging to school status and gender variable. The findings and limitations of the study have been elaborated in the light of previous researches.

Keywords: School Sense of Belonging, Sports, School Sports

TABLULAR LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Araştırma Grubunun Cinsiyet ve Yaş Değerleri	24
2.	Araştırma Grubunun Yaş Aralığına Göre Frekans Dağılımı	24
3.	Araştırma Grubunun Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı	25
4.	Araştırma Grubunun Gelir Düzeyleri.....	25
5.	Araştırma Grubunun Genel Akademik Ortalama Düzeyleri.....	26
6.	Araştırma Grubunun Okul Takımında Görev Alma Durumları ve Yaş Ortalamaları	26
7.	Araştırma Grubunun Okul Takımında Görev Alma Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı	26
8.	Okul Dışında Herhangi Bir Kulüpte Spor Yapma Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı	27
9.	Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Farklı Değişkenlere Göre Reddedilmişlik Düzeyleri.....	27
10.	Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Farklı Değişkenlere Göre Okula Bağlılık Düzeyleri.....	28
11.	Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Farklı Değişkenlere Göre Okul Aidiyet Düzeyleri.....	30
12.	Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Cinsiyet Faktörüne Göre Reddedilmişlik Düzeyleri	31
13.	Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Cinsiyet Faktörüne Göre Okula Bağlılık Düzeyleri	31
14.	Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Cinsiyet Faktörüne Göre Okul Aidiyet Düzeyleri	32
15.	Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Akademik Ortalama Düzeyleri	33

1. GİRİŞ

Tarih boyunca insanlar yeme içme barınma gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak için uğraşmış, toplumsal yaşamın bir gereği olarak sürekli birbirleriyle etkileşim ve iletişim halinde olmuşlardır. Bu etkileşim ve iletişim doğrultusunda kendilerini güvende hissetmek için çaba sarf etmişler ve oluşturdukları toplumsal gruplarda; kendilerini ait hissederek sevme sevilme saygınlık duygularını yaşayıp, son olarak kendilerini gerçekleştirmişlerdir.

Maslow'un insanın ihtiyaçlar hiyerarşisine göre insanın doğumla başlayan ve ölüme kadar devam eden birtakım ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçlar; fizyolojik ihtiyaç, güvenlik ihtiyacı, ait olma ihtiyacı, değer ihtiyacı ve son nokta olan kendini gerçekleştirme ihtiyacıdır. Bu ihtiyaçlar birbirini tamamlayacak şekilde devam eder. İnsanın ihtiyaçlarının sınırsız olması dolayısıyla her bireyin bunları karşılama hevesi ve arzusu farklılık gösterir. Maslow hiyerarşisinin üçüncü basamağını oluşturan ait olma ihtiyacı, sevgi ve kabul görme ihtiyaçları bireyin motivasyonunda önemli bir yer teşkil eder (Maslow, 1954).

Aidiyet duygusu; iletişim, sosyallik ve duygusal anlamda bağlılığın bileşenleridir. İnsan yaşamının en gerekli temel ihtiyacı olan aidiyet; birey, aile ve toplum için büyük bir öneme sahiptir (Hill, 2006).

Toplumsal yapının içerisinde nitelikleri bakımından; aile, okul, spor kulübü, dernek, işyeri, hastane vb. gibi birçok sosyal grup kurulmuştur (Yetim, 2000). Bireyin ilk sosyalleşmesi, aile içinde gerçekleşir. Sonrasında ise birey, sosyalleşme sürecinin ilk temel toplumsal kurumu olan okulla tanışır. Okul, bireyin mutlu olabilmesi ve topluma uyum sağlayabilmesi için gerekli olan konuların öğrenilmesi için belirli öğrenme kalıplarını içinde barındırır ve eğitim öğretim sorumluluğu taşır (Yavuzer, 2002).

Öğrenciler için birer sosyal yaşam alanı olan okullar, öğrencilerin ihtiyaçları, gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak yapılandırılmalıdır. Okulun fiziki yapısının yanı sıra, okulda yapılacak etkinlikler ile okul ortamının öğrenciler için keyifli bir hale getirilmesi sağlanmalıdır (Altındağ, 2015).

Okula bağlanma; okula dair pozitif hisler taşıma, kendini okula ait hissetme, okuldaki diğer öğrenciler, öğretmenler ve personel ile sağlıklı iletişim kurma, ders dışı sosyal aktivitelerde aktif rol alma, okulda daha fazla vakit harcama, eğitim ve öğretime değer verme olarak açıklanabilir (Kızmaz, 2004). Öğrencinin, içinde bulunduğu okul ortamına ne ölçüde katıldığı, arkadaşları ve öğretmenleri tarafından ne derece kabul gördüğü ve saygı duyulduğu hissi, okul aidiyet duygusu durumunu gösterir (Goodenow ve Grady, 1993).

Kendini okula ait hisseden öğrenci, okula devam etmekten hoşlanır, ihtiyacı olan şeylerin okulda karşılandığına inanır ve bu durumdan keyif almaya çalışır. Ayrıca, okuldaki öğretmenleri ve diğer arkadaşları tarafından sevilen ve saygı duyulan öğrenci okul içinde pozitif davranışlar sergiler (Sarı, 2007). Öğrencinin, kendini okulun bir parçası hissetmesi ve kendisine saygı duyulduğuna inanması, onun okula aidiyet düzeyini artırır (Özgök, 2013).

Öğrencilerin kendilerini okula ait hissetmesi, sosyal ve psikolojik gelişimlerine katkı sağlamanın yanında akademik gelişimleri açısından da önemlidir. Bu nedenle okul yöneticileri ve öğretmenlerin öğrencilerde bu duyguyu geliştirmek için özel önlemler almaları gerekmektedir. Örneğin okulda düzenlenen çeşitli etkinlikler öğrencilerin okullarını daha çok sevmelerini sağlayabilmektedir (Bellici, 2015).

Her çeşit sportif etkinlik öğrencinin sosyalleşmesi açısından önemli bir tecrübedir. Çünkü sportif etkinliklerde aktif rol alan öğrenci, yapmış olduğu hareketler ve oyun sayesinde hislerini ifade etme şansını yakalar. Böylece kıskançlık, utanma, kızgınlık, hırçınlık gibi olumsuz duygularını kontrol altında tutmayı öğrenirken, daha mutlu daha sosyal ve daha enerji dolu olmayı başarır (Aracı, 2004).

Spor, uygar toplumların oluşturulmasında ve sağlıklı nesiller yetiştirilmesinde eğitim için vazgeçilmez bir değerdir. Bilhassa genç bireylerin ruh ve beden yönünden sağlıklı, sosyal anlamda kişilikli karakterli olmalarına önemli katkılar sağlayan spor; özgüveni yüksek, hoşgörü ve sağduyu sahibi, ahlaki yönden gelişmiş, tutarlı davranışlar sergileyen, topluma örnek bireylerin yetişmesinde önemli rol oynar. Bireylerin ruhen ve bedenen sağlıklı olmasını sağlamak, yarışarak ve çalışarak bunu sürdürülebilir hale getirmek ve neticesinde boş zamanları faydalı hale getirmek için beden eğitimi ve spor ciddi yer tutar. İyi bir eğitim verme ile sağlıklı nesiller yetiştirme sorumluluğu taşıyan beden eğitimi ve spor, bireyin gelişimi için de önemli bir değerdir (Yetim, 2000).

Sporun okullardaki sağlayıcısı ve uygulayıcısı olan beden eğitiminin, hem ders anlamında hem de ders dışı sportif faaliyetler anlamında öğrencilere önemli katkıları vardır. Ders dışı faaliyetlerin çağdaş anlamda uygulanmasını sağlayan okul sporları sayesinde, öğrenciler bir taraftan spor için eğitilirken, diğer bir taraftan da spor ile eğitilmektedirler. Bu yüzden okul sporları, çocuklar ve gençlerin toplumsal ve yaşamsal anlamda gelişimlerine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. Öğrencilerin kişisel özellikleri, ilgi ve alakaları doğrultusunda sportif etkinliklerde yer alması eğitim açısından önemli bir ilkedir (Pehlivan, 2004).

Okul sporları sayesinde, öğrenciler sporla erken yaşlarda tanışma fırsatını yakalamakta, spor hayatları faal bir şekilde devam etmese de, spor sayesinde kazandıkları birçok olumlu davranış bütün hayatlarına etki etmektedir. Ayrıca okul sporları,

zihinsel ve fiziksel yönden sağlıklı bireyler yetiştirirken, ruhsal ve sosyal yönden de gelişmelerine önemli katkı sağlar (İlhan, Gencer ve Ulucan, 2011).

Öğrenciye olumlu birçok davranış kazandıran, beraber hareket etmeyi sağlayan, oyunla ve sporla sosyalleşmeye ve bir guruba dahil olmaya olanak sağlayan okul sporlarının, okula olan bağlılığı ve okul aidiyetini de arttıracacağı düşünülmektedir. Bu öngörüyle yapılacak olan bu çalışmada, okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin aidiyet düzeyleri arasındaki farkın incelenmesi ve sporun aidiyete olan etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

1. 1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, okul takımında görev alan öğrencilerin okul aidiyet duygularını incelemek ve okul takımında görev almayan öğrenciler ile aralarındaki farkları değerlendirerek, okul takımında görev almanın aidiyete etkisi olup olmadığını belirlemektir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

1. Okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin reddedilmişlik, okula bağlılık ve okul aidiyet duyguları ne düzeydedir?
2. Okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin reddedilmişlik, okula bağlılık ve okul aidiyet duygu düzeyleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
3. Bireysel ve takım sporu yapan öğrencilerin reddedilmişlik, okula bağlılık ve okula aidiyet düzeyleri arasında anlamlı farklılık var mıdır?
4. Okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin cinsiyete göre reddedilmişlik, okula bağlılık ve okula aidiyetleri ne düzeydedir?
5. Okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin reddedilmişlik, okula bağlılık ve okula aidiyet düzeyleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin akademik ortalamaları ne düzeydedir?
7. Okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin akademik ortalamaları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

1. 2. Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Literatür taramasında, okul aidiyetiyle ilgili ve okul aidiyet düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre değerlendirildiği birçok çalışmanın yapıldığı görülmüştür. Ayrıca bu araştırmalar neticesinde, okul aidiyetinin sosyo-ekonomik duruma, cinsiyete, akademik başarıya, etnik kültüre, umutsuzluk, yalnızlık, akran ilişkileri gibi değişkenlere göre sonuçların değerlendirildiği görülmüştür. Ancak toplumları birbirine bağlayan, beraber

hareket edebilmeyi, belirli kurallar dâhilinde yarışmayı, yarışırken öğrenmeyi, kişiler arası iletişimi ve sosyalleşmeyi sağlayan sporun, okul aidiyet duygu durumunda etkili olup olmadığı konusunda herhangi bir çalışmanın yapılmadığı fark edilmiştir. Bu nedenle, okul takımında oynayan ve spor yapan öğrencilerin okul aidiyet durumlarını değerlendirmeye yönelik yapılan bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı ve özgün bir değer taşıyacağı düşünülmüştür. Ayrıca elde edilecek sonuçların eğitim sistemine ve spor anlayışına katkı sağlayacağı öngörülmüştür.

1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma bulgularının kaynağı, 2018-2019 eğitim-öğretim bahar yarıyılında Trabzon ili Ortahisar ilçesindeki liselerdeki öğrenciler ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırmada elde edilen verilerin geçerlilik süresi, ölçeğin uygulandığı süre ile sınırlandırılmıştır.
3. Araştırma, konu ile ilgili ulaşılabilen kaynakların sağladığı veriler ile sınırlandırılmıştır.
4. Ölçek uygulanma süresi 2 hafta ile sınırlandırılmıştır.
5. Araştırma, okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin okula bağlılık, reddedilmişlik ve genel okul aidiyet düzeylerinin ölçülmesiyle sınırlandırılmıştır.

1. 4. Araştırmanın Varsayımları

1. Lise öğrencilerinin okul aidiyet duygu düzeylerini belirlemek amacıyla kullanılan ölçeğin öğrencilerin aidiyet düzeylerini belirleyecek nitelikte ve yeterlikte bir ölçme aracı olduğu varsayılmıştır.
2. Araştırmanın konusuyla ilgili ulaşılan kaynakların objektif bilgiler içerdiği varsayılmıştır.
3. Ölçekte yer alan ifadelerinin öğrenciler tarafından net bir şekilde algılandığı varsayılmıştır.
4. Ölçekteki sorulara verilen cevapların öğrencilerin gerçek düşüncelerini yansıttığı varsayılmıştır.
5. Ölçekten elde edilen verilerin, doğru ve eksiksiz olarak işleme konulduğu varsayılmıştır.

1. 5. Tanımlar

Okul Aidiyet Duygusu: Öğrencinin ferdi olarak, okuldaki diğer öğrenciler, öğretmenler ve okul personeli tarafından ne derece onay gördüğünü, saygı duyulduğunu ve destek gördüğünü gösteren duygu durumudur (Goodenow ve Grady, 1993).

Spor: Kişinin tabi hayatını, beşeri çevre şekline dönüştürürken, elde etmiş olduğu yetenekleri geliştirebilen ve belirlenmiş kurallar içerisinde, bireysel ya da grup halinde, araçlı ya da araçsız, serbest zamanını kapsayacak biçimde kendine iş edinerek yapmış olduğu, ruhen ve fiziki açıdan gelişimini sağlayan, sosyalleştirici, yardımlaşmayı ön planda tutan ve rekabetçi bir kavramdır (Aracı, 2006).

Okul Sporları: Çeşitli spor türlerinde öğrenim gördükleri okulları temsil etme fırsatı sunulan öğrencilerin, belirlenmiş yaş aralıklarına göre mücadele vermelerini sağlayan, takımdaşlık duygusunu yaşamalarını olanak sağlayan, paylaşarak başarıyı yakalamayı hedefleyen, centilmenlik duygularının yaşayarak öğrenilmesine yardım eden ve yalnızca öğrenci kimlikleriyle katılabildikleri etkinlik ve organizasyonlar bütünüdür (Aydemir, 2014).

2. LİTERATÜR TARAMASI

2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

2. 1. 1. Aidiyet Kavramı

Aidiyet genel anlamda; bir eklenme, çıkarılma ya da bütün olma durumudur. Ait olunacak şey ile bütün olmak için gayret göstermektir. Bireyin yaşadığı sosyal çevreyle olan uyumu, etkileşimi sonucunda doğrudan ya da dolaylı yollardan kurulan ilişkiler bütünüdür (Alptekin, 2011).

Aidiyet, kişinin kendine göre değerli olduğuna inandığı toplumdaki diğer bireyler tarafından, kıymet görmesi, gruba dahil edilmesi, onaylanması, güven duyulması gibi isteklerinin karşılanmasına yönelik doğumla başlayan ve yaşam boyu devam eden bir ihtiyaçtır (Gordon, 2010).

Bir başka ifadeyle aidiyet, bireyin belli bir gurubun içinde yer alması, grup üyeliğini sürdürebilmesi için bu konuda istekli olması, grubun amaç ve hedeflerini kendine ilke edinerek grubun devamlılığına katkı sağlaması olarak tanımlanabilir (Dere ve Kılıç, 2016).

Aidiyet, bireyin bir gruba dahil olmasında etkili bir ihtiyaçtır. Bundan dolayı, grubun bir parçası olmak, gruptaki diğer bireyler için önem arz etmek, ortak bir amacı paylaşmak ve bir arada olmanın oluşturduğu ihtiyaçları karşılamada aidiyet önemli bir görev teşkil eder (Duru, 2007). Kişiler arası iletişimin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi için de aidiyet önemli bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyacın karşılanması bireyden bireye farklılık gösterir. Dolayısıyla, bazı bireyler daha sağlam ve güçlü ilişkilere ihtiyaç duyarken, bazı bireyler ise daha az bağlanma ihtiyacı hisseder (Duru, 2015).

Toplum içinde bireyler arasında sağlıklı ilişkilerin kurulması, devam ettirilmesi ve geliştirilip üst seviyeye çıkarılması için aidiyet evrensel bir istektir. Bu isteğin karşılanması, insanın güdülenmesini ve psikolojik anlamda doyuma ulaşmasını sağlar (Baumeister ve Leary, 1995).

Aidiyet duygusu yaşayan kişi mutlu, huzurlu, neşeli ve aktif olma gibi birçok pozitif duygu yaşarken, aidiyet duygusundan yoksun kişiler ise, isteksizlik, huzursuzluk, kendini yalnız hissetme, başkalarını kıskanma, bunalıma girme gibi birçok olumsuz duygu yaşar. Dolayısıyla aidiyet duygusunun yokluğunda, olumsuz birçok tutum ve davranış sergilenmesi, bireyin kendini toplumdan uzaklaştırması, psikolojik anlamda zor zamanlar geçirmesi, ruh sağlığını kaybetmesi ve suç işleme oranının artması muhtemel sonuçlardır (Sakız, 2007).

Aidiyet duygusunun doyma ulaşması için diğer bireylerle kurulan sosyo-kültürel ve duygusal bağ, bireyin toplumdaki diğer bireyleri algılamasında, onlarla ilgili düşünceye sahip olmasında, onların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmasında etkilidir. Bu durum, kişinin kendi davranışlarını yönlendirmesi, duygu ve düşüncelerini kontrol etmesi ve ruhen sağlıklı olabilmesi açısından da önem arz etmektedir (Osterman, 2000).

2. 1. 1. 1. Benlik ve Aidiyet

Benlik, bireyin kendi özünde neyi ifade ettiğinin bilincine varmasıyla, diğer bireyler tarafından ne şekilde algılandığıyla ilgili bir durumdur (Cevizci, 2010). Başka bir deyişle benlik, bireyin şahsiyet ve karakterine uygun fikirleri ifade etmesi, bireyin kendisinin farkına varması ve bu süreci değerlendirme şeklidir (Köknel, 1985). Bunun yanında benlik, bireyin içsel durumu ve çevreye karşı hissettiği ihtiyaçların farkında olması ve bu ihtiyaçlara göre hareket etmesine yardımcı olan bütün işlevleri ifade eder (Öztürk, 2013).

Benlik bireyin kendisiyle alakalı duygularını, düşüncelerini, kendini nasıl algıladığını gösteren bir olgudur ve bu olgu bireyin içsel bakış açısının yanında dışsal bakış açısına da etki eder (Hogg ve Vaughan, 2014). Benlik bireyin hangi özellikler sahip olduğunun yanı sıra, sahip olduğu değerlere nasıl bir anlam yüklediğiyle ilgili bir durumdur. Kişinin benlik oluşumu, yaşanan süre zarfında sahip olduğu yaşam tecrübeleri sayesinde ve kendine verdiği değer kapsamında gerçekleşir (Swingewood, 1998).

Kişi, kendisiyle alakalı birçok bilgi birikimini toplumun bir parçası olduğu zaman zarfında öğrenir. Bireyin ifade etmiş olduğu tutum ve hareketlere karşılık olarak, diğer bireylerin göstermiş oldukları tavır ve davranışları algılaması, buna artı olarak diğer bireylerden direk ya da dolaylı şekilde almış olduğu geri dönütler benlik kavramının oluşmasına ciddi anlamda katkı sağlar. Kişi sergilemiş olduğu hareketlerin ve tutumların toplumda yer alan diğer bireyler tarafından kabul edilmesini arzu eder fakat bu durum çoğu zaman olumsuz şekilde sonuçlanır. Bu yüzden ki, kişi kendine yakın davranış ve tutum sergileyen bireyler arar, bu amacına eriştiği anda kendinin o bireylere karşı ait hisseder. Dolayısıyla kendini grubun bir parçası olarak görür, gruba karşı olan aidiyetini geliştirecek şekilde tutum ve davranışlar sergiler. Benlik oluşumu, ait olunan topluma karşı olumlu tavırlar sergilenmesi ve içinde bulunulan grubun ortak amaçlarına göre hareket edilmesi sonucunda şekil alır (Swingewood, 1998).

2. 1. 1. 2. Kimlik ve Aidiyet

Kimlik, kişinin içsel güdülerinin, inanç ve değerlerinin, kişinin geçmişiyle aktif bir şekilde harmanlanmasıyla oluşan ve kişinin kim olduğu sorusuna verdiği yanıtlar olarak

tanımlanır (Marcia, 1993). Bir başka ifadeyle kimlik, bireyin kendisine ait özellikleri ya da gruptaki bütün üyeler tarafından paylaşımı sağlanan, fark yaratan, diğer üyelerine karşı bağlılığını ifade eden ve ayırt edilen özellikler bütünüdür (Sennett, 2001).

Birey, dinsel kimlik, ulusal kimlik ve etnik kimlik gibi kimliklere sahip olabilir ve içinde bulunduğu şartlara göre bu kimliklerden birini ya da birkaç tanesini ön plana çıkarabilir. Bu kimlikler bireyin kendini nasıl tanımladığını gösterir ve aidiyetle şekil alırlar (Maalouf, 2014). Kuvvetli bir kimlik duygusunun oluşması için, bireylerin sahip olduğu değerlerle, mensubu olduğu toplumdaki birlik ve beraberlik içinde olması ve aidiyet duygusunun olması gereklidir. Kimlik, kişinin kendisine özgü bir durum olsa da ait olduğu topluluktaki yeri ve değeri de kimliğin oluşumunda önemlidir. Ait olma duygusunun yaşanmadığı bir toplumda, sağlıklı bir kimlik yapısından bahsedilemez (Bayri, 2008).

2. 1. 1. 3. Yalnızlık ve Aidiyet

Yalnızlık, kişinin yaşamış olduğu sosyal ilişkilerin, arzu ettiği ve yaşamayı istediği sosyal ilişkiler seviyesinde olmadığını hissetmesi durumunda meydana gelen ve kişiyi rahatsız eden psikolojik bir duygu durumudur (Peplau ve Perlman, 1982). Duy (2003) ise yalnızlığı, kişinin diğer bireyler tarafından anlaşılmadığını, reddedildiğini hissetmesi sonucu topluma yabancılaşması ve sosyal bütünlük hislerini yeterli oranda karşılayamaması sonucu oluşan duygusal zorluk durumu olarak tanımlar. Bu durumun bir sonucu olarak kişi umutsuzluğa sürüklenir ve güvensizlik, kendine saygı, farkındalık gibi değerlerinden azalma başlar.

Weiss'e (1975) göre ise iki tür yalnızlık vardır. Bunlar; duygusal ve sosyal yalnızlıktır. Sevgi duyulan birinden ayrılma endişesi ya da ayrılık sonunda bireyin yalnız kalma durumu, duygusal yalnızlık olarak ifade edilir. Sosyal olarak yalnız kalma durumu ise, bireyin gereksinim duyduğu anda, kendini ait hissedebileceği ve ihtiyaçlarını karşılayabileceği sosyal çevreye sahip olamamasıdır.

Kişinin aidiyet duygularını kaybetmesi sonucu ortaya çıkan yalnızlık halinde, kişi kendini dışarıdaki hayattan soyutlayarak kendi kabuğuna çekilir (Armağan, 2014). Güvenli olmayan bağlılık şekilleri, yalnızlık olasılığının artmasına sebep olur. Dolayısıyla aidiyet, bireylerin birbirleriyle olan etkileşimlerine olumlu yönde katkı sağlarken, yalnız olma durumu ise bireyler arasında uyumsuzluğa neden olmaktadır (Erözkan, 2011). Yalnızlık yaşayan birey, toplumdaki diğer bireylerle olan bağlarını koparır ve kendi iç dünyasında yaşamaya başlar, dış dünyada olan biteni kendi içsel dünyasında objektif olarak algılamakta güçlük çeker (Karademir ve Öz, 2016). Ait olma durumu ise, bireyi bu yalnızlıktan uzaklaştırır ve bireyin duygusal anlamdaki gereksinimlerinin giderilmesine yardımcı olur (Güneş, 2017).

2. 1. 2. Okula Aidiyet

Okul aidiyet duygusu, öğrencinin öğrenim gördüğü okuldaki, diğer öğrenciler, öğretmenler ve okuldaki diğer çalışanlar tarafından kabul görmesi, saygı duyulması ve oluşturulan gruplara ve sosyal etkinliklere katılma durumlarını ifade eder (Booker, 2007).

Okula ait olma durumu, öğrencilerin akademik hayatlarının ve öğrenim gördükleri okulların farklı şekilleriyle ilgili ilişkiler bütünüdür. Başka bir ifadeyle, öğrencinin öğrenim gördüğü okulla, okuldaki görevli personellerle ve okul hayatında elde etmeye çalıştığı hedeflerle olan ilişkidir. Öğrencinin kendisini okulun bir parçası olarak görmesi, okulda mutlu ve huzurlu hissetmesi, okuluyla gurur duyması ve kendini güvende hissetmesi okul aidiyetini ifade eder (Maddox ve Prinz, 2003).

Finn ve Voelkl'e (1993) göre okula bağlılık, öğrencinin okuldaki sosyal etkinliklere katılmasıyla kendilerini okulun bir parçası hissetmesi ve okulun amaçlarına uygun hareket etmesidir. Okul aidiyeti, okulda yapılan etkinliklerle, öğretmen ve diğer öğrencilerle kurulan ilişkilerle, okul içindeki sosyal durumla gelişen bir duygudur. Kendini okula ait hisseden ve okul aidiyet duygusu yüksek öğrenciler pozitif kazanımlar elde eder (Booker, 2004).

Okullar, öğrencilere akademik anlamda başarı göstermelerine olanak sağlamanın yanı sıra öğrencileri psikolojik ve sosyal anlamda geliştirmeyi hedeflemektedir. Dolayısıyla öğrencilerin okul aidiyet duygularının yüksek olması, kendilerini değerli ve önemli hissetmeleri başarıya ulaşmalarında ve olumlu eğitim çıktıları almada önemlidir (Marks, 1998).

Öğretmenleri ve arkadaşları tarafından değer ve ilgi gören öğrenciler, okula ait olmaktan daha fazla keyif alır ve derslerde daha başarılı olur (Osterman, 2000). Okula karşı olumlu duygular besleyen ve okul içindeki etkinliklerde aktif rol alan öğrencilerin okula devam etme ve okulu bitirme oranları yüksektir (Thompson, 2005). Buna karşı, okula bağlılığı düşük olan öğrencilerin olumsuz birçok davranış sergilemesi ve okulu terk etme olasılıkları yüksektir (Kalaycı ve Özdemir, 2013). Ayrıca, okulunu seven ve akranlarıyla iyi ilişkiler kuran ve aynı zamanda da yüksek öğretmen desteği gören öğrenciler, okula daha çok bağlanır ve okulu suistimal oranları düşer (Demanet ve Van Houtte, 2012).

Okul aidiyet duygusu eksikliği yaşayan öğrencilerin, ilaç kullanımı, alkol bağımlılığı, depresyona girme, şiddete yönelme, okula devamsızlık yapma ve hatta okulu bırakma, kendini yalnız hissetme ve kıskançlık duyma gibi olumsuz davranışlar sergilediği görülür (Anderman 2002; Osterman 2000).

2. 1. 2. 1. Okula Aidiyet Duygusunu Etkileyen Faktörler

Öğrencinin öğrenim gördüğü okul ile ilgili duygularını etkileyen faktörler olarak kabul edilen okulun güvenli bir yer olduğuna inanması ve kendini güvende hissetmesi okula olan bağlılığını artırır. Yani, öğrencinin kendini güvende hissetmesi okul aidiyetine etki eden bir etkidir. (Cernkovich ve Giordano, 1992).

Öğrencinin bulunduğu okulda kendinin huzurlu ve rahat hissetmesi, okulun şartlarının buna elverişli olması okula aidiyetini etkiler (Maddox ve Prinz, 2003). Bu bağlamda, okulun fiziki şartlarının iyi olması, okul kalitesinin yüksek olması, eğitim ve öğretim açısından donanımlı olması ve öğrencilerin bu algılara sahip olması, öğrencilerin okula karşı aidiyet duygularının olumlu şekilde etkilediğini gösterir (Cemalcılar, 2010).

Okul aidiyetinin etkileyen en önemli faktörlerden biri de ait olunan okuldaki diğer kişilere karşı güven duyulmasıdır. Öğrencinin kendini değerli gördüğü topluluktaki diğer kişilere karşı duyduğu güven, okula aidiyetini de etkilemektedir (Hamm ve Faircloth, 2005).

Öğrencinin, okuldaki personellerle, öğretmenlerle ve diğer öğrencilerle olan diyalogları ve kendini değerli hissetmesi, desteklenmesi, kabul edilmesi öğrencinin aidiyetini etkileyen faktörlerdendir (Sarı 2013).

Ayrıca, okulda düzenlenen eğitsel etkinliklere ve sosyal aktivitelere katılmak öğrencinin okula karşı aidiyetini etkilemektedir (Osterman, 2000). Kendini okula ait hisseden öğrenci, okuluna ve eğitime büyük önem verir, bunun yanında sınıf içinde ve okulda yapılan etkinliklere yüksek oranda katılım sağlar. Böylece öğrencinin kendine olan saygısı artar ve hayattan daha fazla keyif alır (Cemalcılar 2010).

Öğrencinin ailesinin eğitim durumu, öğrencinin bulunduğu okulu algılayış biçimi, arkadaşlarıyla olan ilişki durumlarının kaliteli olması öğrencinin okula olan aidiyetini etkilemektedir (Pittman ve Richmond, 2007).

2. 1. 2. 2. Okula Aidiyet Duygusunun Boyutları

Reddedilmişlik Boyutu

Öğrencinin okul ortamında kendini uzak görmesi, kabul edilmediğini hissetmesi, benimsenip takdir edilmemesi reddedilmişlik boyutunu ifade eder. Reddedilmenin vermiş olduğu olumsuz duygular, öğrencinin saldırganlık düzeyinin artmasına sebep olur (Arıkan, 2015).

Öğrencinin okulda yaşamış olduğu pozitif ya da negatif yaşam, öğrencinin bilişsel anlamda ve gelişim göstermesinde önemli yer tutar. Öğrencinin içinde bulunduğu okul ortamında, göz ardı edilmesi, grubun dışında kalması ve reddedilmişlik hissini yaşamaması;

öğrencinin yüksek derecede kaygı duymasına, kendini yalnız hissetmesine ve çevresindekileri kıskanmasına sebep olur (Osterman, 2000). Reddedilmişlik hissi yaşayan öğrenci, okuldaki diğer bireyler tarafından kabul görmediğini, saygı duyulmadığını, destek görmediğini hisseder (Goodenow ve Grady, 1993). Dolayısıyla, kendisini okul ortamının dışında gören, kendisini soyutlayan ve dışlanmış hissini yaşayan öğrenci, kendini okula ait hissetmez (Duru, 2007).

Reddedilmişlik hissini yaşayan öğrenci, bunalıma girme, yoğun yalnızlık yaşama, madde bağımlısı olma, alkol kullanma gibi olumsuz birçok durumla karşı karşıya kalır (Booker, 2007; Cemalcılar, 2010; Osterman 2000). Reddedilmişlik durumu, akademik anlamda da olumsuz sonuçlar doğurur. Reddedilmişlik duygu durumu yüksek öğrencilerin, akademik başarılarının düşük olduğu görülmüştür (Sarı, 2013). Öğrencilerin, birçok olumsuz etkenden ve karakteristik özelliklerinden dolayı okuldaki diğer öğrencilerle olan arkadaşlık bağlarının kopması ve okulda yapılan etkinliklere ve organizasyonlara katılmaması sosyal uzaklaşmaya neden olur. Yaşanan bu sosyal uzaklaşma durumu, öğrenciyi yalnızlığa itmektir (Seeman, 1984).

Okula Bağlılık Boyutu

Kişinin eğitimle alakalı koymuş olduğu hedeflerin ve kuruma karşı göstermiş olduğu bağlılık durumunun okula olan bağlanmayı etkilediği belirtilir. Okula karşı olan bağlılık öğrencini akademik hayatında ve sosyal hayatında önemli bir yer tutar (Tinto, 1975).

Öğrencinin, arkadaşlarıyla olan ilişkisi, öğretmenin öğrenciye davranış şekli ve ilgi göstermesi, öğrenilen bilgilerin ilerleyen hayatta nasıl kullanılacağına dair algılama biçimi ve okulla bütünleşme okula bağlılığı ifade eder. Öğrencinin, sınıf içerisinde ve okulun bütününde verilen kararlara aktif olarak katılım sağlaması, kültürel ve sosyal aktivitelerde görev alması, düşüncelerini özgürce ortaya koyabilmesi, öğretmenleriyle ve diğer arkadaşlarıyla iyi ilişkiler kurması ve okula devamlılık konusunda istikrarlı olması okula bağlılığını artırır (Silins ve Mulford, 2004).

Okula olan bağlılık; davranışsal boyut, duygusal boyut ve bilişsel boyutlardan oluşur (Jimerson, Campos ve Greif, 2003). Davranış boyutu, öğrencilerin okullarda düzenlenen sosyal etkinliklerde rol alması, sportif aktivitelere katılması ve akademik yaşantısını içerir. Duygusal boyut, öğrencilerin arkadaşlarına, öğretmenlere ve okula karşı göstermiş oldukları pozitif ve negatif tepkileri içerir. Bilişsel boyut ise, öğrencilerin öğrenmeyle alakalı göstermiş oldukları tutumları içerir. Bilişsel anlamda yüksek bağlılık gösteren öğrenciler, problem çözme konusunda, başarısızlıkla mücadele etme konusunda stratejiler belirler ve etkili çalışma konusunda da kararlılık gösterir (Fredricks, Blumenfeld ve Paris, 2004).

Cernkovich ve Giordano (1992) ise, okula olan bağlılığın dört ana boyuttan oluştuğunu belirtir. Birinci boyut, öğrencinin okula karşı olan hisleri ve kendisini okul ortamında hissettiği güven seviyesinin belirtildiği okula bağlanma boyutudur. İkinci boyut, öğrencilerin okul personeline, öğretmenlere ve okul yönetimine karşı duyulan takdir, saygınlık ve hayran olma durumunun belirtildiği okul personeline bağlanma boyutudur. Üçüncü boyut, öğrencilerin okulun hedef ve amaçlarına göre hareket etmesinin, ders başarılarının, inanç ve değerlerinin belirtildiği, okul sorumluluğu boyutudur. Dördüncü boyut ise, öğrencilerin okul içinde yapılan aktivitelere katılımın, kulüp üyeliklerinin ve ders dışı etkinliklere katılımın belirtildiği, okul aktivitelerine katılma boyutudur.

2. 1. 3. Spor Kavramı

Spor, belli başlı kurallar dahilinde ve rekabet halinde mücadele gösteren bireyin, heyecan duyma, mutlu olma, kendini iyi hissetme gibi duyguları yaşayarak onun ruh ve beden sağlığını geliştiren bir olgudur. Spor sayesinde birey; bilgi sahibi olur, beceri ve kabiliyet kazanır ve çevreyle olan iletişimi artar. Böylece topluma entegre olma konusunda kolaylık yaşar. Spor, ekonomi, kültür ve sosyal anlamda kalkınmanın ana unsuru olan insanın, kişilik ve karakter gelişimine katkı sunarken, toplumsal ve ulusal dayanışmayı, kaynaşmayı ve barışı sağlar. Kişinin ruh sağlığını geliştiren, fiziki gelişimine katkı sağlayan spor, boş zaman aktivitesi ya da profesyonel anlamda meslek haline gelmiş, takım halinde ya da bireysel olarak yapılan hareketler bütünüdür (Erkal, Ayan ve Güven, 1982).

Spor, bireyin bedenen ve ruhen sağlıklı olmasına katkı sağlamanın yanında, kişilik oluşmasına, karakter gelişmesine, kabiliyet ve beceri kazandırarak sosyal çevre ile uyumlu hale gelmesine katkı sunarken, böylece bireyin sosyalleşmesiyle kültürlenmesine ve kültürler arası etkileşim sağlmasına, barışçıl bir yapı kazanmasına, rekabetçi özelliğiyle haz duymasına olanak sağlayan etkinliklerdir (Şahan, 2007).

Sporcu bireyler, sosyo-kültürel birikimlerini spor vasıtasıyla yükseltebilmesi nedeniyle beden ve ruh sağlığına yarar sağlamanın yanında, toplumun etkisiyle de psikolojik ve sosyal anlamda yarar görür. Spor sayesinde bireyler, kötü arkadaş ortamlarından uzak kalarak olumlu davranışlar sergilerler. Spor, kültürel birtakım öğeleri içinde barındırır da, yapı itibarıyla evrensel bir olgudur. Bugün spor, beden, ruh, sosyal ve ekonomik olarak araştırma konusudur (Erciş, 2012). Bu araştırmalar sporun bir çok amacı ve fonksiyonu olduğunu göstermektedir. Spor, bireylerin ruhsal yönden katkı sağlarken, bedensel gelişmesine de katkıda bulunur. Bu sayede kişi kapasitesinin farkında vararak, üretken taraflarını ortaya çıkarır. Bunun yanı sıra spor, bireyler arasındaki ilişkilere fayda sağlar. Ayrıca, spor sayesinde bireyler boş vakitlerini faydalı hale getirerek sosyalleşirler. Bu sayede birey, toplumdaki diğer bireylerle etkili iletişim

kurarak, farklı bir statüye sahip olur. Sporun evrensel bir değer olması sebebiyle, birey yeni insanlarla ve farklı kültürlerle tanışır. Bu kültürel değerlere saygı duyarak, çeşitlilikler karşısında anlayış kazanır (Durmuş, 2015).

Kişilerin başarılı olmak için gereksinim duyduğu öğelerin başında motivasyon gelir. Motivasyonu düşük bireylerde, buna bağlı yalnızlık gelişir ve birey sosyallikten uzaklaşır. Kişinin bir grupta veya bir takım içinde yer almasını sağlayan spor sayesinde kişi sosyalleşir ve yalnızlıktan uzaklaşır. Böylece psikolojik açıdan rahatlatan birey, stres, üzüntü, korku, kaygı ve bunalıma girme gibi olumsuz duyguları yaşamaktan uzaklaşır (Dalkıran, 2014).

2. 1. 3. 1. Okul Sporları

Okul sporları, çeşitli spor türlerinde öğrenim gördükleri okulları temsil etme fırsatı sunulan öğrencilerin, belirlenmiş yaş aralıklarına göre mücadele vermelerini sağlayan, takımdaşlık duygusunu yaşamalarını olanak sağlayan, paylaşarak başarıyı yakalamayı hedefleyen, centilmenlik duygularının yaşayarak öğrenilmesine yardım eden ve yalnızca öğrenci kimlikleriyle katılabildikleri etkinlik ve organizasyonlar bütünüdür. Farklı türlerde ve farklı yaş gruplarında, yerel yarışmalardan sonra ulusal platformlara kadar uzanan okul sporları, öğrencilerin rekabet etmelerine ve yarışmalarına olanak sağlar (Aydemir, 2014).

Okullar arası düzenlenen yarışmalar, okul ile toplum arasındaki ilişkilerin güçlenmesine katkı sağlar. Okul sporları sayesinde öğrenciler, fiziksel olarak sağlıklı olmanın yanı sıra, duygusal ve zihinsel anlamda da güçlü bir yapıya ve daha sosyal bir kişiliğe sahip olurlar. Ayrıca okul sporları, öğrencinin spor hayatını devam ettirmesi için sportif etkinliklerin zeminini oluşturur. Düzenlenen yarışmaların belirli kurallar dahilinde yapılması sebebiyle, öğrencilerin müsabaka şartlarına uygun hareket etmeleri, onların ahlaki yönden de gelişimlerini sağlar. (Bacanlı, 2008).

Öğrencilerin, boş vakitlerini yararlı biçimde geçirmelerini sağlayacak, enerjilerini pozitif olarak değerlendirecek, kaygı düzeyini düşürecek, kabiliyetlerini arttıracak ve donanımlı hale getirecek önemli unsurların başında okul içi ve okul dışı sporsal etkinlikler gelir. Sporsal faaliyetler kişilerin kabiliyetleri doğrultusunda, sistemli bir şekilde çalışmayı, estetik ve teknik açıdan üstün olmayı ve yarışmayı gerektirdiği için, öğrencilerin kişiliğine ve uyumuna etki ettiği yapılan çalışmalarla ispatlanmıştır (Güneş, 2004).

Takım ruhunun gelişmesine, özgüvenin artmasına ve sportmence davranışlar kazanmaya olanak sağlayan okul sporları, beden eğitiminin eğitimsel özelliği ile sporun müsabaka özelliğini içinde bulundurur. Ayrıca, okul sporları, öğrencilerin akademik anlamda daha başarılı olmalarını, okula devam konusunda daha kararlı olmalarını ve daha az disiplin sorunu yaşamalarını sağlar (Koçak ve Öcal, 2010).

2. 1. 3. 2. Spor ve Aidiyet

Spor, kişilerin yaşantılarında pozitif yönde gelişim sağlamalarına olanak sunarken, toplum içinde de olumlu bir yapı oluşmasına katkı sağlar. Bireyin içinde yaşadığı topluma aidiyet duygusu hissetmesi, toplumun birliği, bütünlüğü, modern bir yapıya ulaşması ve gelişim sağlaması açısından spor önemli bir yere sahiptir. Spor, toplumdaki bireylerin ait olma duygusunun gelişmesine önemli katkılar sağlar (Yetim, 2000).

Spor aktiviteleri, toplumdaki bireyler arasında kültürel bağların kurulmasına, aidiyet duygularının gelişmesine, bireylerin boş vakitlerini keyifli şekilde değerlendirmesine, sosyal ilişkilerin kurulmasına yardımcı olur. Fiziksel, ruhen ve bedenen sağlıklı bireylerin yetişmesi için önemli bir araç olan spor, bireylerin aktif yaşantılarında önemli bir yer tutar (Keten, 1974).

Bireylerin ortak kültürel değerlere sahip olması, aynı gaye ve hedefler doğrultusunda bir arada yer alması aidiyet duygusunun gelişimi açısından önemlidir (Sığırı, 2007). Sporun kültürel bir olgu olması, birleştirici, bütünlüştürücü özellikleri ve ortak hedefler taşıması, bireylerin aidiyet duygularının gelişimine katkı sağlar.

Spor, bireylerin sosyal yönden gelişim göstermesine ve dayanışma içinde olmasına olanak sağlaması açısından, bireylerin akranlarıyla daha iyi ilişkiler kurarak, onlarla bütünleşme imkanlarını da artırır. Özellikle ergenlik evresinde, bireylerin akranları tarafından beğenilme, ait olma ve kabul görme gereksinimi, bireyin benlik saygısı bakımından önem arz ederken, spor bu gereksinimlerin karşılanmasına katkı sağlar (Dağdeviren, 2012). Sosyalleşmenin en önemli unsurlarından biri olan spor, kişinin bir gruba olan ait olmasına önemli derecede katkı sağlar. Bu sayede birey ait olduğu grupta ya da toplumda belirli bir statü kazanır. Spor platformunda elde edilen başarılar da, bireydeki sosyal duyguların yükselmesine ve sürdürülmesine katkı sağlar (Akçalar, 2007).

Bireyin karakter gelişime katkı sağlayan spor, dayanışmayı ve öznel disiplini geliştirerek bireyin mücadele gücünü artırır. Ayrıca saldırganlık hislerinin uygun şekilde boşaltılmasını sağlayan spor, bireyin ruhsal durumuna olumlu yönde etkileyerek, sosyal izolasyondan uzak tutar (Kurtipek, 2013).

Ayrıca benliğin oluşmasına da katkı sağlayan spor, ruhsal sorunların yaşanmasını da azaltarak bireyin yaşamdan keyif almasını ve dolayısıyla mutlu olma seviyesinin artmasını sağlar. Bireyin kapasitesinin farkında olarak, kademe kademe yapmış olduğu spor aktiviteleri sayesinde, en üst seviyelerin de başarılabilceği hissi, stresin azalmasına, kişinin benlik saygısının artmasına ve dolayısıyla toplumu da etkilemesine olanak sunar. Ait olunan topluma karşı pozitif tutum ve davranışlar sergilenmesini sağlar (Arpa, 2014).

2. 2. Literatür Taramasının Sonucu

2. 2. 1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Tatlı'nın (2004) ortaöğretim öğrencilerin yalnızlık, depresyon, atılganlık ve akademik başarılarını incelemek amacıyla yaptığı çalışmaya, 110'u spor yapan ve 110'u spor yapmayan toplam 220 öğrencinin katılmıştır. Veri toplama araçları olarak; "Ucla Yalnızlık Ölçeği", "Rathus Kişilik Envanteri", "Beck Umutsuzluk Ölçeği" ve "Akademik Başarı Ölçeği" kullanmıştır. Araştırmanın sonucunda ise, araştırma yapılan bu iki grubun akademik ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmadığını belirtmiştir.

Arastaman'ın (2006) lise öğrencilerinin okula bağlılıklarını değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışmaya 408 lise öğrencisi katılmıştır. Ayrıca okuldaki derslere giren öğretmenler, müdür ve müdür yardımcılarının görüşlerini alarak verileri toplamıştır. Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilmiş "Okul Bağlılığı Ölçeği" kullanmıştır. Elde etmiş olduğu verilere göre erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre okula daha az bağlı olduklarını belirtmiştir. Ayrıca annenin eğitim durumunun yükselmesi ve ailenin gelir düzeyinin artması sonucu okula bağlılığın düştüğünü, okula bağlılığı azaltan nedenlerin ise okulda mutlu olamamanın ve dolayısıyla bununda okul aidiyetini düşürdüğünü belirtmiştir.

Şenses'in (2009) spor yapmanın öğrencilerin okul ders başarılarına etki edip etmediğini belirlemek için yapmış olduğu araştırmaya 1142 öğrenci katılmıştır. Araştırmadaki veriler, öğrencilerin not ortalamalarının incelenmesiyle elde edilmiştir. Yapılan araştırmada, genel anlamda spor yapanlar ve yapmayanlar arasında ve spor yapanların kendi içinde değerlendirme yapıldığında akademik olarak anlamlı bir farklılık olmadığını belirtmiştir. Ayrıca, okul sporuyla ilgilenen erkek öğrencilerin derslerinde daha başarılı olduklarını rapor etmiştir.

Koçak ve Öcal'ın (2010) yaptığı çalışma 651 öğrencinin katılımıyla gerçekleşmiştir. Bu çalışmada, okul sporlarına katılım sağlamanın akademik ortalamaya ve davranış gelişimine etki edip etmediğini incelemiştir. Araştırmadaki verileri, sporcu lisansları ve öğrencilerin okul dosyalarının incelenmesiyle toplamışlardır. Araştırmanın sonucunda, okul sporlarına katılım sağlayan öğrencilerin, daha dışa dönük, daha pozitif, duygusal anlamda daha dengeli ve okula devam konusunda daha yüksek değerlere sahip olduğu ve ayrıca akademik olarak da daha yüksek ortalamaya sahip olduklarını rapor etmişlerdir.

Alaca (2011) 1040 ilköğretim öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirdiği çalışmada, iki dil konuşabilen ya da konuşamayan öğrencilerinin okul yaşam kaliteleri ile okul aidiyeti duygu seviyelerinin belirlenmesini incelemiştir. Araştırmadaki verileri "Okul Aidiyet Ölçeği" aracılığıyla elde etmiştir. Araştırma sonucunda, iki grubun okul aidiyet düzeyleri orta

seviyenin üstünde çıktığını, ana dili Türkçe olanların ve kızların okul aidiyet düzeylerini daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Ayrıca aile gelir düzeyinin ve ailesinin okula gitme durumunun aidiyet duygu düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğunu bildirmiştir.

Uslu'nun (2012) ilköğretim öğrencileri arasında yaptığı çalışmaya Mersin ilindeki ilköğretim okulu 7. ve 8. sınıf öğrencileri katılmıştır. Araştırmada, cinsiyet faktörü, öğrenci-öğretmen ilişkileri, akran ilişkileri ile aile katılmasının aidiyete olan etkisini incelemiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak, "Aidiyet Duygu Alt-Ölçeği", "Öğretmen-Öğrenci İlişkisi", "Akran İlişkisi" ve "Aile Katılım Alt Ölçeği" kullanmıştır. Araştırma sonucunda sırasıyla öğrenci-öğretmen ilişkileri, akran ilişkileri, ailenin evde akademik anlamda destek vermesi ve ailenin okula katılması öğrencilerin okula aidiyet duygularına etki ettiğini belirtmiştir. Kadın öğrenciler için evde akademik destek almasının, erkek öğrencilerin de ailenin okula katılmasının, aidiyet duyguları üzerinde etkili olduklarını bildirmiştir.

Sarı'nın (2013) lise öğrencilerinin aidiyet duygularının incelemek amacıyla yapmış olduğu çalışmaya, üst, orta ve alt sosyo-ekonomik düzeylerdeki lise öğrencileri katılmıştır. Araştırmaya 163'ü kadın 111'i erkek olan 264 öğrenci katılmıştır. Verilerin toplanmasında "Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği" kullanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin aidiyet düzeylerinin ortalamasının üzerinde olduğunu, kadın öğrencilerin puanlarının daha yüksek olmasına rağmen cinsiyete göre anlamlı bir fark oluşturmadığını bildirmiştir. Ayrıca sınıf düzeyleri, akademik başarıları ve öğrenim görülen lisenin sosyo-ekonomik düzeyleri arasında anlamlı farklılık gösterdiğini rapor etmiştir.

Özgök'ün (2013) ortaokul öğrencilerinin okul aidiyet duygularının arkadaş bağlılığı ve empatik sınıf ortamına göre değerlendirilmesini yaptığı çalışmaya, farklı sosyo-ekonomik okuldan 602 öğrenci katılmıştır. Yapılan araştırmada "Okula Aidiyet Ölçeği", "Empatik Sınıf Tutum Ölçeği" ve "Arkadaş Bağlılığı Ölçeği"ni kullanmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin okula bağlılık düzeylerinin ortalamasının üzerinde olduğunu ve sosyo-ekonomik düzeye göre bağlılığın değişkenlik gösterdiğini tespit etmiştir.

Kalaycı ve Özdemir'in (2013) lise öğrencileri arasında yapmış oldukları çalışmaya 410 öğrenci katılmıştır. Araştırmada, öğrencilerin okul yaşam niteliklerine ilişkin algıları ile okul bağlılığı arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmadaki verilerin elde edilmesi için, "Okul Bağlılığı Ölçeği" ile "Okul Yaşam Niteliği Ölçeği" kullanmışlardır. Yapılan araştırma sonucunda ise; araştırmaya katılan öğrencilerin okul bağlılıklarının orta seviyede olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca okul yaşam algılarının niteliklerinin okula bağlanmada yordayıcı ve etkili olduğunu rapor etmişlerdir.

Bellici'nin (2015) ortaokul öğrencileri arasında okula bağlanma düzeylerini çeşitli değişkenlere göre değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışmaya 280 kadın ve 272 erkek olmak üzere toplam 552 öğrenci katılmıştır. Araştırmadaki değişkenler; sınıf, cinsiyet,

anne ile baba eğitim seviyesi, yaş ile akademik başarı düzeyleridir. Araştırmadaki verileri “Çocuk ve Ergenler İçin Okula Bağlanma Ölçeği” aracılığıyla toplamıştır. Elde etmiş olduğu verilere göre, kadın öğrencilerin okul bağlılık düzeyinin erkek öğrencilere göre daha yüksek çıktığını, öğrencilerin yaşları büyüdükçe ve sınıf düzeyleri arttıkça okula bağlılık düzeylerini düşüğünü rapor etmiştir. Ayrıca anne baba eğitim seviyesi ile ailenin gelir seviyesi arttıkça okula bağlanmanın da arttığını, akademik başarıları yüksek öğrencilerin okula bağlılık düzeylerinin de yüksek olduğunu bildirmiştir.

Saygılı, Atay, Eraslan ve Hekim (2015) 214 öğrencinin katılımıyla yapmış oldukları çalışmada, spor yapma durumlarına göre, öğrenci akademik ortalamaları ile kişilik özelliklerini incelemiştir. 61 spor yapan öğrenci ve 153 spor yapmayan öğrencinin verilerinin toplanmasında, farklı özelliklere sahip kişilik envanteri kullanmışlardır. Araştırma sonucunda spor yapan öğrencilerin yapmayanlara göre daha sosyal, daha açık kişilikli ve daha yüksek akademik ortalamaya sahip olduklarını rapor etmişlerdir.

Arıkan'ın (2015) lise öğrencilerinin, okul yaşam kalitesi algıları ile okul aidiyet duygu düzeylerini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmaya Spor Lisesi ve Anadolu Liselerinde öğrenim gören 923 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda okul yaşam kalitesinin ve okula aidiyet duygu puanlarının orta düzeyde olduğu tespit etmiştir. Ayrıca Spor Lisesi öğrencilerinin puanlarının Anadolu Lisesi öğrencilerinden daha yüksek olduğunu ve anlamlı fark gösterdiğini ve puanların cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediğini bildirmiştir.

Yanık (2018) 718 öğrencinin katılımıyla yapmış olduğu çalışmada, ders dışı spor etkinliklerinin, öğrencilerin okula bağlılığı konusundaki etkilerini incelemiştir. Araştırmada verileri “Okul Bağlılığı Ölçeği” aracılığıyla toplamıştır. Araştırma sonucunda ise okula bağlılığın cinsiyete göre farklılık göstermediğini, okullarda sportif etkinliklere hiç katılmayanların ve fen lisesi öğrencilerinin okula bağlılık puanlarının düşük çıktığını belirtmiştir. Ayrıca, okul etkinliklerine katılanların okula bağlılık düzeylerinin daha yüksek olduğunu bildirmiştir.

Günalan'ın (2018) ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesi, okula aidiyet duygusu ve okul iklimi algılarını etkileyen değişkenleri belirlemeye yönelik yaptığı çalışmaya 520 kadın ve 531 erkek öğrenci katılmıştır. Verilerin toplanmasında “Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği”, “Okul İklimi Ölçeği”, “Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği” kullanmıştır. Elde etmiş olduğu verilere göre okul yaşam kalitesi, okul ikliminin alt boyutlarının çeşitli değişkenliklere göre değerlendirildiğinde anlamlı farklılıkların ortaya çıktığını, okula bağlılık puanlarının sosyo-ekonomik statü ve cinsiyete göre anlamlı farklılıklar gösterdiğini rapor etmiştir.

Aydın'ın (2018) devlet okullarından 214, özel okullardan 201 öğrencinin katılımıyla yapmış olduğu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin okuldan memnun olma durumları ve okula aidiyet durumları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada "Okul Aidiyet Ölçeği" ve "Okul Memnuniyet Ölçeği" kullanmıştır. Okula aidiyetleri okulların statülerine göre değerlendirmiş, devlet okullarındaki aidiyetin özel okullara göre daha düşük olduğunu belirtmiştir. Sınıf seviyesi yükseldikçe okul aidiyetinin düştüğünü, genel anlamda kadın öğrencilerin okul aidiyetlerinin erkeklere oranla daha yüksek olduğunu rapor etmiştir.

Altınsoy ve Özyer'in (2018) lise öğrencilerinin umutsuzluk ve yalnızlık seviyelerinin okula aidiyet duygularının yordayıcısı olup olmadığını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmaya, 189 öğrenci katılmıştır. Araştırmada, "Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği", "Beck Umutsuzluk Ölçeği" ve "Ucla Yalnızlık Ölçeği" ve "Ergenler İçin Kısa Form" kullanmışlardır. Araştırma sonucunda ise, lise öğrencilerinin okul aidiyet düzeylerinin yüksek olduğunu ve umutsuzluk ve yalnızlığın okul aidiyet duygusuyla negatif ilişkili olduğunu bildirmişlerdir.

Tanbuğa'nın (2018) lise düzeyinde okul takımında oynayan ve oynamayan öğrencilerin kişilik özelliklerini incelemek amacıyla yaptığı çalışmaya, okul takımında oynayan 211 ve okul takımında oynamayan 201 katılmıştır. Araştırmadaki verileri; "Beş Faktör Kişilik Ölçeği" ile toplamıştır. Araştırmanın sonucunda ise okul takımında görev yapan öğrencilerin daha dışa dönük, yumuşak başlı, deneyime açık, öz denetimli ve nörotik olduklarını bildirmiştir. Ayrıca alt boyutlarıyla incelendiğinde, kişilik özelliklerinin cinsiyete göre anlamlı farklılıklar gösterdiğini belirtmiştir.

2. 2. 2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Goodenow'un (1992) okul aidiyet duygusuyla motivasyon arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapmış olduğu çalışmaya, farklı etnik gruba bağlı 301 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda, İspanyol öğrencilerin okula bağlılığı, Afrikan ve Amerikan öğrencilerinden daha yüksek olduğunu ve kadın öğrencilerin okula bağlılığı erkeklerden daha yüksek olduğunu rapor etmiştir. Ayrıca öğrenci ve öğretmen desteğinin okul motivasyonuna olumlu etki ettiğini bildirmiştir.

Goodenow'un (1993) ölçek geliştirmek amacıyla yapmış olduğu çalışmaya, 454 ortaokul öğrencisi, iki farklı etnik gruba bağlı 301 lise öğrencisi katılmıştır. Değişkenliği düşük olan ve geçerliliği tartışılan maddeler ölçekten atılarak, hem İngiliz hem de İspanyol sürümünde iç tutarlılığı yüksek, 18 maddelik "Okul Aidiyet Duygusu Ölçeği"ni oluşturmuştur.

Goodenow ve Grady'nin (1993) öğrencilerin okul aidiyet duygusuyla motivasyon arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapmış oldukları çalışmaya, Afrikalı-Amerikan,

İngiliz ve İspanyol 301 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Araştırmadaki verileri “Okul Aidiyet Duygusu Ölçeği” ile toplamışlardır. Yapılan araştırma sonucunda ise, İspanyol öğrencilerin okula bağlılıklarının Afrikalı-Amerikan öğrencilerden daha yüksek olduğunu, öğrencilerin akranlarından ve öğretmenlerinden gördükleri desteğin akademik motivasyonu arttırdığını belirtmişlerdir. Okula aidiyet duygusu yüksek öğrencilerin, okuldaki etkinliklere katılımının ve akademik motivasyonun yüksek olduğunu bildirmişlerdir. Ayrıca, kadın öğrencilerin okul bağlılık düzeylerinin erkeklere oranla yüksek çıktığını rapor etmişlerdir.

Capps (2003) yapmış olduğu çalışmada, ortaokul öğrencilerinin okula aidiyet duyguları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmadaki verileri “Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği” ile toplamıştır. Araştırma sonucunda; akademik ortalama düzeyi yüksek ve akademik ortalama düzeyi düşük okullardaki öğrencilerin ölçekten aldıkları puanlar karşılaştırmıştır. Neticede bu iki grup arasında anlamlı bir farklılık olmadığını rapor etmiştir.

Ma'nın (2003) Kanada New Brunswick'de farklı okullardaki öğrencilerin okul aidiyet durumlarını incelemek amacıyla yapmış olduğu çalışmaya, 148 okuldan 6.883 6. sınıf öğrenci ve 92 okuldan 6.888 8. Sınıf öğrencisi katılmıştır. Araştırmadaki verileri anket uygulayarak toplamıştır. Araştırmanın sonucunda ise; 6. Sınıf ve 8. sınıf öğrencileri arasında bağlı oldukları okul değişkenine göre anlamlı fark bulunmadığını bildirmiştir. Ayrıca aynı okulda öğrenim gören öğrenciler arasında anlamlı farklılık olduğunu belirtmiştir. Ayrıca fiziksel ve zihinsel koşulların aidiyet duygusunu daha çok etkilediğini, kişisel özellikler ve ailenin ise aidiyet duygusu üzerinde daha az etkilediğini bildirmiştir. Aidiyet duygusunu belirleyici en önemli etkenin, öğrencilerin benlik saygısı olduğunu, daha sonrasında ise sağlık durumları etkeni olduğunu ve okul ikliminin de aidiyeti etkileyen bir faktör olduğunu belirtmiştir.

Sánchez, Colón ve Esparza (2005) aidiyet duygusunun, akademik başarıya ve cinsiyete göre değerlendirmek amacıyla yapmış oldukları çalışmaya çoğunluğunu Meksikalıların oluşturduğu 143 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda, akademik ortalama, okula devam etme, motivasyon konusunda kadınların daha yüksek değerlere sahip olduklarını bildirmişlerdir. Ancak okula bağlılık ve akademik değerlendirme konusunda erkekler ve kadınlar arasında anlamlı farklılık olmadığını bildirmişlerdir.

Hunt-Sartori'nin (2007) öğrenciler arasındaki ilişkileri; aidiyet duygusu, performans ve okul yaşam kalitesi değişkenlerine göre incelemek amacıyla yaptığı çalışmaya Teksas'ta yaşayan 1342 öğrenci katılmıştır. Yapılan çalışmada, “Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği” ve “Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği” kullanmıştır. Yapılan çalışmanın sonucu, öğrencilerin okul yaşam kalitesinin; öğretmenlere karşı olan tavır ve davranışları, sınıf içi çalışma durumları ve okuldan memnun olma hallerine göre okula aidiyet duygusuyla

olumlu yönde ilişkili olduğunu bildirmiştir. Buna paralel olarak, okul yaşam kalitesi artan öğrencinin okula bağlanma ve kendini okula ait hissetme düzeyinin arttığını rapor etmiştir.

Nichols'un (2008) ortaokul öğrencilerinin okul aidiyet duygularını incelenmek amacıyla yapmış olduğu çalışmaya 45 öğrenci katılmıştır. Araştırmadaki verileri, öğrencilerle yapılan birebir görüşmeler sonucunda elde etmiştir. Araştırmanın sonucunda ise kişilerarası ilişkilerin, okulun sahip olduğu imkânların ve akademik başarıların öğrencilerin aidiyet düzeylerini etkilediğini bildirmiştir.

Cueto, Guerrero, Sumimaru ve Zevallos (2010) Peru'nun 4 ayrı bölgesinde yaşayan farklı sosyo- ekonomik düzeydeki öğrencilerin okul aidiyet duygusunu incelemek amacıyla yaptıkları çalışma 2002-2007 yıllarını kapsamaktadır. 2002 yılında öğrencilerin bilgilerini almışlar, 2006 yılında okul başarılarıyla ilgili öğrencilere çeşitli testler uygulamışlar ve 2007 yılında da "Okula Aidiyet Ölçeği" ile veri toplamışlardır. Araştırma sonucunda ise sosyo-ekonomik durumun okul aidiyet düzeyiyle ilişkili olmadığını, kırsal kesimdeki öğrencilerin kentsel kesimdekilere göre daha yüksek okul aidiyet duygusuna sahip olduğunu, okul yönetimi ve öğretmenler tarafından hazırlanacak çalışmalarla öğrencilerin liseye daha kolay adapte olabileceklerini rapor etmişlerdir.

Liu ve Lu'nun (2011) Çin'de okul aidiyet duygusu ile öğrencilerin akademik değerleri arasında fark olup olmadığını incelemek amacıyla yapmış olduğu çalışmaya 567 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırmadaki verileri "Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği" ile toplamışlardır. Öğrencilerin akademik değerlerinin belirlenmesinde Çince, İngilizce ve matematik derslerini baz almışlardır. Araştırmanın sonucunda ise okula bağlılığın akademik başarıyı olumlu yönde etkilediğini bildirmişlerdir.

Singh, Uijtdewilligen, Twisk, Van Mechelen ve Chinapaw (2012) fiziksel aktivitelerin öğrencilerin akademik başarılarına etkisinin olup olmadığını incelemek amacıyla yapmış oldukları çalışmaya 12.000 çocuk ve ergen katılmıştır. Araştırma sonucunda ise fiziksel aktiviteye katılım oranı daha yüksek olanların, akademik başarı oranları da daha yüksek olduğunu, fiziksel aktiviteye katılımın akademik başarıya olumlu yönde etki ettiğini bildirmişlerdir.

Demagnet ve Van Houtte'nin (2012) öğretmenin desteğinin, akran ilişkilerinin ve etnik kökenlerin okula bağlılık ve okulu suistimal durumlarını nasıl etkilediğini incelemek amacıyla yapmış oldukları çalışmaya 11.872 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonucunda ise yüksek öğretmen desteği ve akranlarla kurulan iyi ilişkiler okula bağlılığı artırdığını ve dolayısıyla okulu suistimal derecesini düşürdüğünü rapor etmişlerdir. Ayrıca etkinlik grupları arasında yapılan değerlendirmede anlamlı bir farklılık bulunmadığını bildirmişlerdir.

3. YÖNTEM

3. 1. Araştırmanın Modeli

Araştırma yöntem ve içerik bakımından; nicel araştırma yöntemi olup, betimsel modellenli tarama yöntemi ile yapıldı.

3. 1. 1. Araştırma Grubu

Araştırmanın grubu; 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Trabzon Merkez Ortahisar İlçesindeki liselerde öğrenim gören 587 erkek, 695 kadın olmak üzere ve 641'i okul takımında görev alan, 641'i okul takımında görev almayan toplam 1282 öğrencinin gönüllü katılımı ile oluşturuldu. Araştırmaya katılacak okulların belirlenmesinde, Trabzon Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile yazışmalar yapıldı. Yapılan yazışmalar sonucunda; okul sporlarına en çok katılım sağlayan 11 okul değerlendirmeye alındı.

Araştırma grubunu oluşturan öğrenciler kendi içerisinde; okul sporlarında okulunu temsil eden öğrenciler, kulüplerde spor yapan ve aynı zamanda okul sporlarında görev alan öğrenciler, sadece kulüplerde spor yapan öğrenciler ve spor yapmayan öğrenciler olarak gruplara ayrıldı. Araştırma grubu ayrıca, takım sporları ve bireysel sporlar yapan öğrenciler olarak da iki gruba ayrıldı. Tüm bu faktörler cinsiyet değişkenine göre de incelendi.

3. 2. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması aşamasında Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünden çalışmanın yapılabilmesi için Etik Kurul Onayı ve ölçeğin okullarda uygulanabilmesi için izin belgeleri alınarak Trabzon İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gönderildi ve ilgili yazışmalar yapıldı.

3. 2. 1. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak, "Kişisel Bilgi Formu" ile "Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği" kullanıldı.

3. 2. 1. 1. Kişisel Bilgi Formu

Öğrencilere; yaş, cinsiyet, sınıf, akademik ortalama, aile gelir düzeyi, okul takımında görev alma ve okul dışında spor yapma durumlarını belirten bilgilerin yer aldığı kişisel bir form uygulandı.

3. 2. 1. 2. Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği

Okul takımında görev alan lise öğrencilerinin okula aidiyet duygu düzeylerini belirlemek için yapılan bu çalışmada, verilerin toplanması için Goodenow (1993) tarafından geliştirilmiş ve Sarı (2015) tarafından Türkçeye uyarlanmış 18 maddeden oluşan ve 5'li Likert tipindeki "Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği (The Psychological Sense of School Membership Scale)" kullanıldı. Bu ölçek (Hiç Doğru Değil, Doğru Değil, Kararsızım, Doğru, Tamamen Doğru) 13 olumlu ve 5 olumsuz maddeden (3, 6, 9, 12, ve 16.) oluşur. Öğrencilerin okul bağlılık düzeyini belirleyen 13 madde doğru puanlama yöntemiyle ve öğrencilerin reddedilmişlik boyutunu değerlendiren 5 olumsuz madde tersten puanlama yöntemiyle ile hesaplandı. Sonuç olarak; bu iki alt boyutun toplanmasıyla, toplam okula aidiyet duygusu puanı hesaplandı. Yapılan puanlama sonucunda elde edilen yüksek puanlar, öğrencilerin okula aidiyet duygularının yüksek olduğu sonucunu verdi. Okula bağlılık puanlamasında elde edilebilecek en düşük puan 13, en yüksek puan ise 65'tir. Reddedilmişlik puanlamasında elde edilebilecek en düşük puan 5, en yüksek puan ise 25'tir. Toplam okula aidiyet puanlamasında elde edilebilecek en düşük puan 18, en yüksek puan ise 90'dır. Ayrıca reddedilmişlik boyutunda puanlama ters yapıldığı için, alınan yüksek puanlar, reddedilmişlik düzeyinin düşük olduğunu gösterdi.

3. 2. 2. Veri Toplama Süreci

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları, ilgili makamlardan izinler alındıktan sonra çalışma grubundaki lise öğrencilerinin öğrenim görmüş oldukları okullarda okul yöneticilerinin bilgisinde ve beden eğitimi öğretmenlerinin rehberliğinde öğrencilere uygulandı. Uygulama öncesi araştırmanın amacı öğrencilere açıklanmış ve anket doldurulması konusunda bilgilendirme yapıldı. Araştırma sonucunda toplanan anket formları araştırmacı tarafından kontrol edildi, eksik ve hatalı olanlar değerlendirmeye alınmayarak geçerli ve kabul görebilecek olanlar eksiksiz ve tam bir şekilde elektronik ortama aktarıldı.

3. 3. Verilerin Analizi

Çalışma sonucunda elde edilen verilerin istatistiksel analizleri Windows Spss 24.0 programında yapıldı. Verilerin normallik dağılımları Smirmov-Kolmogorov testi ile çarpıklık basıklık değerlerine göre test edildi. Verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edildi. Araştırmada elde edilen verilerin farklı değişkenlere göre frekans, ortalama, standart sapma ve yüzde değerleri bulundu. Ölçeğin her bir alt boyut ve tüm aidiyet duygusuna ait alınan puanlar, cinsiyet, spor türü (takım/bireysel sporlar), okul takımında görev alma durumları ve akademik başarı düzeyleri dikkate alınarak grup içi ve gruplar arası farkın anlamlılık düzeyleri bağımsız t testi ile incelendi ($p<0,05$, $p<0,01$).

4. BULGULAR

Tablo 1. Araştırma Grubunun Cinsiyet ve Yaş Değerleri

Değişkenler	n	%	x	Sd
Erkek	587	45,8	16,09	1,08
Kadın	695	54,2	16,28	1,19
Toplam	1282	100,0	16,19	1,15

Tablo 1’de araştırma grubunun genel olarak cinsiyet ve yaş değerlerine yer verilmiştir. Buna göre; araştırmaya katılan toplam 1282 öğrencinin 587’sinin (%45) erkek, 695’nin (%54,2) kadın olduğu, erkek öğrencilerin yaş ortalamasının 16,09±1,08, kadın öğrencilerin yaş ortalamasının 16,28±1,19 ve genel yaş ortalamasının ise 16,19±1,15 olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Araştırma Grubunun Yaş Aralığına Göre Frekans Dağılımı

Değişkenler	Erkek		Kadın		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
14 Yaş	25	4,3	23	3,3	48	3,7
15 Yaş	178	30,3	200	28,8	378	29,5
16 Yaş	165	28,1	165	23,7	330	25,7
17 Yaş	160	27,3	186	26,8	346	27
18 Yaş	56	9,5	109	15,7	165	12,9
19 Yaş	2	0,3	9	1,3	11	0,9
20 Yaş	1	0,2	2	0,3	3	0,2
21 Yaş	-	-	1	0,1	1	0,1
Toplam	587	100	695	100	1282	100

Tablo 2’de araştırma grubunun yaş aralığına göre frekans dağılımına yer verilmiştir. Buna göre; 14 yaşında 25 erkek (%4,3), 23 kadın (%3,3) olmak üzere toplam 48 (%3,7) öğrenci, 15 yaşında 178 erkek (%30,3), 200 kadın (%28,8) olmak üzere toplam 378 (%29,5) öğrenci, 16 yaşında 165 (%28,1) erkek, 165 (%23,7) kadın olmak üzere toplam 330 (%25,7) öğrenci, 17 yaşında 160 (%27,3) erkek, 186 (%26,8) kadın olmak üzere toplam 346 (%27,0) öğrenci, 18 yaşında 56 (%9,5) erkek, 109 (%15,7) kadın olmak üzere toplam 165 (%12,9) öğrenci, 19 yaşında 2 erkek (%0,3), 9 kadın (%1,3) olmak üzere toplam 11 (%0,9) öğrenci, 20 yaşında 1 erkek (%0,2), 2 kadın (%0,3) olmak üzere toplam 3 (%0,2) öğrenci, 21 yaşında 1 kadın (%0,1) olmak üzere toplam 1 (%0,1) öğrenci olduğu,

genel toplamda da; 587 erkek 695 kadın öğrenci olmak üzere 1282 öğrenci olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Araştırma Grubunun Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı

Değişkenler	Erkek		Kadın		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
9. sınıf	152	25,9	195	28,1	347	27,1
10. sınıf	179	30,5	183	26,3	362	28,2
11. sınıf	145	24,7	138	19,9	283	22,1
12. sınıf	111	18,9	179	25,8	290	22,6
Toplam	587	100	695	100	1282	100

Tablo 3'te araştırma grubunun sınıf düzeylerine göre dağılımına yer verilmiştir. Buna göre; 9. Sınıf 152 (%25,9) erkek, 195 (%28,1) kadın olmak üzere toplam 347 (%27,1) öğrenci, 10. Sınıf 179 erkek (%30,5), 183 (%26,3) kadın olmak üzere toplam 362 (%28,2) öğrenci, 11. Sınıf 145 erkek (%24,7), 138 (%19,9) kadın olmak üzere toplam 283 (%22,1) öğrenci, 12. Sınıf 111 (%18,9) erkek, 179 (%25,8) kadın olmak üzere toplam 290 öğrenci ve toplamda da 587 erkek, 695 kadın öğrenci olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Araştırma Grubunun Gelir Düzeyleri

Değişkenler	Erkek		Kadın		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
1500-2499	136	23,2	159	22,9	295	23
2500-3499	172	29,3	206	29,6	378	29,5
3500-4499	134	22,8	151	21,7	285	22,2
4500 ve üzeri	145	24,7	179	25,8	324	25,3
Toplam	587	100	695	100	1282	100

Tablo 4'te araştırma grubunun aile gelir düzeylerine yer verilmiştir. Bu doğrultuda; aile gelir düzeyi 1500-2499 tl arasında olan 136 (%23,2) erkek öğrenci, 159 (%22,9) kadın öğrenci olmak üzere toplamda 295 (%23) öğrenci olduğu, aile gelir düzeyi 2500-3499 tl arasında olan 172 (%29,3) erkek öğrenci, 206 (%29,6) kadın öğrenci olmak üzere toplamda 378 (%29,5) öğrenci olduğu, aile gelir düzeyi 3500-4499 tl arasında olan 134 (%22,8) erkek öğrenci, 151 (%21,7) kadın öğrenci olmak üzere toplamda 285 (%22,2) öğrenci olduğu, aile gelir düzeyi, 4500 tl ve üzeri olan 145 (%24,7) erkek öğrenci, 179 (%25,8) kadın öğrenci olmak üzere toplamda 324 (%23,3) öğrenci olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Araştırma Grubunun Genel Akademik Ortalama Düzeyleri

Değişkenler	n	x	Sd	t	p
Erkek	587	79,18	12,24	7,949	0,000**
Kadın	695	73,45	13,37		

Tablo 5'te araştırma grubunun genel akademik ortalama düzeylerine yer verilmiştir. Buna göre; erkek öğrencilerin akademik ortalamaları $79,18 \pm 12,24$, kadın öğrencilerin akademik ortalamaları $73,45 \pm 13,37$ bulunmuştur. Sonuç olarak erkek ve kadın öğrencilerin akademik ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p < .01$).

Tablo 6. Araştırma Grubunun Okul Takımında Görev Alma Durumları ve Yaş Ortalamaları

Görev Alma Durumu	n	%	x	Sd
Evet	641	50	16,20	1,10
Hayır	641	50	16,18	1,19
Toplam	1282	100	16,19	1,15

Tablo 6'da araştırma grubunun okul takımında görev alma durumlarına ve yaş ortalamalarına yer verilmiştir. Buna göre; okul takımında görev alan öğrenci sayısının 641 (%50) ve yaş ortalamasının $16,20 \pm 1,10$ olduğu, okul takımında görev almayan öğrenci sayısının 641 (%50) ve yaş ortalamasının $16,18 \pm 1,19$ olduğu, toplam 1282 öğrencinin yaş ortalamasının ise $16,19 \pm 1,15$ olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Araştırma Grubunun Okul Takımında Görev Alma Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Görev Alma Durumu	Erkek		Kadın		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Evet	246	41,9	395	56,8	641	50
Hayır	341	58,1	300	43,2	641	50
Toplam	587	100	695	100	1282	100

Tablo 7'de araştırma grubunun okul takımında görev alma durumlarının cinsiyete göre dağılımına yer verilmiştir. Buna göre; okul takımında görev alan erkek öğrenci sayısı 246 (%41,9), kadın öğrenci sayısı ise 395 (%56,8) olmak üzere toplam öğrenci sayısı 641 (%50) olarak görülmektedir. Okul takımında görev almayan erkek öğrenci sayısı 341 (%58,1), kadın öğrenci sayısı 300 (%43,2) olmak üzere toplam öğrenci sayısının 641 (%50) olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Okul Dışında Herhangi Bir Kulüpte Spor Yapma Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Okul Dışı Spor Yapma Durumu	Erkek		Kadın		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Evet	120	20,4	315	45,3	435	33,9
Hayır	467	79,6	380	54,7	847	66,1
Toplam	587	100,0	695	100,0	1282	100,0

Tablo 8'de araştırma grubunun okul dışında herhangi bir kulüpte spor yapma durumlarının cinsiyete göre dağılımına yer verilmiştir. Buna göre; okul dışında herhangi bir kulüpte spor yapan erkek öğrenci sayısı 120 (%20,4), kadın öğrenci sayısı 315 (%45,3) olmak üzere, toplam öğrenci sayısının ise 435 (%33,9) olduğu görülmektedir. Ayrıca okul dışında spor yapmayan erkek öğrenci sayısı 467 (%79,6), kadın öğrenci sayısı 380 (%54,7) olmak üzere, toplam öğrencisi sayısının 847 (%66,1) olduğu görülmektedir.

Tablo 9. Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Farklı Değişkenlere Göre Reddedilmişlik Düzeyleri

Görev Alma Durumu		x	Sd	t	p
Erkek	Evet n:246	19,14	4,08	4,237	0,000**
	Hayır n:341	17,64	4,32		
Kadın	Evet n:395	18,19	4,32	4,284	0,000**
	Hayır n:300	16,76	4,40		
Toplam	Evet n:641	18,55	4,25	5,494	0,000**
	Hayır n:641	17,23	4,38		
Takım Spor	n:469	18,53	4,19	-0,187	0,852
Bireysel Spor	n:172	18,61	4,42		

Tablo 9'da araştırma grubunun farklı değişkenlere göre reddedilmişlik düzeylerine yer verilmiştir. Reddedilmişlik puanlaması ters kodlandığı için alınan yüksek puanlar reddedilmişlik düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir. Buna göre; okul takımında görev alan 246 erkek öğrencinin reddedilmişlik puan ortalaması $19,14 \pm 4,08$, okul takımında görev almayan 341 erkek öğrencinin reddedilmişlik puan ortalaması ise $17,64 \pm 4,32$

bulunmuştur. Okul takımında görev alan erkek öğrencilerin reddedilmişlik puan ortalaması, görev almayan erkek öğrencilere oranla daha yüksek çıkmış, bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Okul takımında görev alan 395 kadın öğrencinin reddedilmişlik puan ortalaması $18,19 \pm 4,32$, okul takımında görev almayan 300 kadın öğrencinin reddedilmişlik puan ortalaması ise $16,76 \pm 4,40$ bulunmuştur. Okul takımında görev alan kadın öğrencilerin reddedilmişlik puan ortalaması, görev almayan kadın öğrencilere göre daha yüksek çıkmış, bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Toplamda ise; okul takımında görev alan 641 öğrencinin reddedilmişlik puan ortalaması $18,55 \pm 4,25$, okul takımında görev almayan 641 öğrencinin reddedilmişlik puan ortalaması $17,23 \pm 4,38$ bulunmuştur. Okul takımında görev alan öğrencilerin reddedilmişlik puan ortalaması, görev almayan öğrencilere göre daha yüksek çıkmış, bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur.

Ayrıca, takım sporu yapan 469 öğrencinin reddedilmişlik puan ortalaması $18,53 \pm 4,19$, bireysel spor yapan 172 öğrencinin reddedilmişlik puan ortalaması ise $18,61 \pm 4,42$ bulunmuştur. Bireysel spor yapan öğrencilerin reddedilmişlik puan ortalaması takım sporu yapan öğrencilere göre daha yüksek olmasına rağmen, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 10. Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Farklı Değişkenlere Göre Okula Bağlılık Düzeyleri

	Görev Alma Durumu	x	Sd	t	p
Erkek	Evet n:246	51,02	7,45	9,301	0,000**
	Hayır n:341	44,57	8,82		
Kadın	Evet n:395	49,73	8,31	7,838	0,000**
	Hayır n:300	44,61	8,80		
Toplam	Evet n:641	50,22	8,01	11,974	0,000**
	Hayır n:641	44,59	8,81		
Takım Spor	n:469	50,18	7,81	0,243	0,808
Bireysel Spor	n:172	50,35	8,55		

Tablo 10'da okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin farklı değişkenlere göre okula bağlılık düzeylerine yer verilmiştir. Buna göre; okul takımında görev alan 246 erkek öğrencinin okula bağlılık puan ortalaması $51,02 \pm 7,45$; okul takımında görev almayan 341 erkek öğrencinin okula bağlılık puan ortalaması ise $44,57 \pm 8,82$ bulunmuştur. Okul takımında görev alan erkek öğrencilerin okula bağlılık puan ortalaması, görev almayan erkek öğrencilere göre daha yüksek çıkmış, bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Okul takımında görev alan 395 kadın öğrencinin okula bağlılık puan ortalaması $49,73 \pm 8,31$, okul takımında görev almayan 300 kadın öğrencinin okula bağlılık puan ortalaması ise $44,61 \pm 8,80$ bulunmuştur. Okul takımında görev alan kadın öğrencilerin okula bağlılık puan ortalaması, görev almayan kadın öğrencilere göre daha yüksek çıkmış, bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Toplamda ise; okul takımında görev alan 641 öğrencinin okula bağlılık puan ortalaması $50,22 \pm 8,01$, okul takımında görev almayan 641 öğrencinin okula bağlılık puan ortalaması ise $44,59 \pm 8,81$ bulunmuştur. Okul takımında görev alan öğrencilerin okula bağlılık puan ortalaması, görev almayan öğrencilere göre daha yüksek çıkmış, bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur.

Ayrıca, takım sporu yapan 469 öğrencinin okula bağlılık puan ortalaması $50,18 \pm 7,81$, bireysel spor yapan 172 öğrencinin okula bağlılık puan ortalaması ise $50,35 \pm 8,55$ bulunmuştur. Bireysel spor yapan öğrencilerin okula bağlılık puan ortalaması, takım sporu yapan öğrencilere göre daha yüksek olmasına rağmen, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 11. Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Farklı Değişkenlere Göre Okul Aidiyet Düzeyleri

Görev Alma Durumu		x	Sd	t	p
Erkek	Evet n:246	70,16	9,69	8,588	0,000**
	Hayır n:341	62,22	11,94		
Kadın	Evet n:395	67,92	11,06	7,657	0,000**
	Hayır n:300	61,37	11,30		
Toplam	Evet n:641	68,78	10,60	11,118	0,000**
	Hayır n:641	61,82	11,64		
Takım Sporu	n:469	68,72	10,49	-0,258	0,796
Bireysel Spor	n:172	68,96	10,92		

Tablo 11’de okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin farklı değişkenlere göre okul aidiyet düzeylerine yer verilmiştir. Buna göre; okul takımında görev alan 246 erkek öğrencinin okul aidiyet puan ortalaması $70,16 \pm 9,69$, okul takımında görev almayan 341 erkek öğrencinin okul aidiyet puan ortalaması ise $62,22 \pm 11,94$ bulunmuştur. Okul takımında görev alan erkek öğrencilerin okul aidiyet puan ortalaması, görev almayan erkek öğrencilere göre daha yüksek çıkmış, bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Okul takımında görev alan 395 kadın öğrencinin okul aidiyet puan ortalaması $67,92 \pm 11,06$, okul takımında görev almayan 300 kadın öğrencinin okul aidiyet puan ortalaması ise $61,37 \pm 11,30$ bulunmuştur. Okul takımında görev alan kadın öğrencilerin okul aidiyet puan ortalaması, görev almayan kadın öğrencilere göre daha yüksek çıkmış, bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Toplamda ise; okul takımında görev alan 641 öğrencinin okul aidiyet puan ortalaması $68,78 \pm 10,60$, okul takımında görev almayan 641 öğrencinin okul aidiyet puan ortalaması $61,82 \pm 11,64$ bulunmuştur. Okul takımında görev alan öğrencilerin okul aidiyet puan ortalaması, görev almayan öğrencilere göre daha yüksek çıkmış, bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur.

Ayrıca, takım sporu yapan 469 öğrencinin okul aidiyet puan ortalaması $68,72 \pm 10,49$, bireysel spor yapan 172 öğrencinin okul aidiyet puan ortalaması ise $68,96 \pm 10,92$ bulunmuştur. Bireysel spor yapan öğrencilerin okul aidiyet puan ortalaması, takım sporu

yapan öğrencilerden daha yüksek olmasına rağmen, iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 12. Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Cinsiyet Faktörüne Göre Reddedilmişlik Düzeyleri

	Cinsiyet	x	Sd	t	p
Görev Alan	Erkek n:246	19,14	4,08	2,776	0,006**
	Kadın n:395	18,19	4,32		
Görev Almayan	Erkek n:341	17,64	4,32	2,562	0,011**
	Kadın n:300	16,76	4,40		

Tablo 12'de okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin cinsiyet faktörüne göre reddedilmişlik düzeylerine yer verilmiştir. Reddedilmişlik puanlaması ters kodlandığı için alınan yüksek puanlar reddedilmişlik düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir. Buna göre; okul takımında görev alan 246 erkek öğrencinin reddedilmişlik puan ortalaması $19,14 \pm 4,08$, okul takımında görev alan 395 kadın öğrencinin puan ortalaması $18,19 \pm 4,32$ bulunmuştur. Okul takımında görev alan erkek öğrencilerin reddedilmişlik puan ortalaması, görev alan kadın öğrencilere göre daha yüksek çıkmış ve bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Okul takımında görev almayan 341 erkek öğrencinin reddedilmişlik puan ortalaması $17,64 \pm 4,08$, okul takımında görev almayan 300 kadın öğrencinin puan ortalaması $16,76 \pm 4,40$ bulunmuştur. Okul takımında görev almayan erkeklerin puan ortalaması, görev almayan kadın öğrencilere göre daha yüksek çıkmış ve bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur.

Tablo 13. Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Cinsiyet Faktörüne Göre Okula Bağlılık Düzeyleri

	Cinsiyet	x	Sd	t	p
Görev Alan	Erkek n:246	51,02	7,45	1,980	0,048*
	Kadın n:395	49,73	8,31		
Görev Almayan	Erkek n:341	44,57	8,82	-0,051	0,959
	Kadın n:300	44,61	8,80		

Tablo 13'te okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin cinsiyet faktörüne göre okula bağlılık düzeylerine yer verilmiştir. Buna göre; okul takımında görev alan 246 erkek öğrencinin okula bağlılık puan ortalaması $51,02 \pm 7,45$, okul takımında görev alan 395 kadın öğrencinin puan ortalaması $49,73 \pm 8,31$ bulunmuştur. Okul takımında görev alan erkek öğrencilerin okula bağlılık puan ortalaması, görev alan kadın öğrencilere göre daha yüksek çıkmış ve bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Okul takımında görev almayan 341 erkek öğrencinin okula bağlılık puan ortalaması $44,57 \pm 8,82$, okul takımında görev almayan kadın 300 kadın öğrencinin puan ortalaması $44,61 \pm 8,80$ bulunmuştur. Okul takımında görev almayan erkeklerin puan ortalaması, görev almayan kız öğrencilere göre daha yüksek çıkmış olsa da bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Tablo 14. Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Cinsiyet Faktörüne Göre Okul Aidiyet Düzeyleri

	Cinsiyet	x	Sd	t	p
Görev Alan	Erkek n:246	70,16	9,69	2,612	0,009**
	Kadın n:395	67,92	11,06		
Görev Almayan	Erkek n:341	62,22	11,94	0,921	0,357
	Kadın n:300	61,37	11,30		

Tablo 14'te okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin cinsiyet faktörüne göre okula aidiyet düzeylerine yer verilmiştir. Buna göre; okul takımında görev alan 246 erkek öğrencinin okula aidiyet puan ortalaması $70,16 \pm 9,69$, okul takımında görev alan 395 kadın öğrencinin puan ortalaması $67,92 \pm 11,06$ bulunmuştur. Okul takımında görev alan erkek öğrencilerin okula aidiyet puan ortalaması, görev alan kadın öğrencilere göre daha yüksek çıkmış ve bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Okul takımında görev almayan 341 erkek öğrencinin okula aidiyet puan ortalaması $62,22 \pm 11,94$, okul takımında görev almayan kadın 300 kadın öğrencinin puan ortalaması $61,37 \pm 11,30$ bulunmuştur. Okul takımında görev almayan erkeklerin puan ortalaması, görev almayan kadın öğrencilere göre daha yüksek çıkmış olsa da, bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Tablo 15. Okul Takımında Görev Alan ve Almayan Öğrencilerin Akademik Ortalama Düzeyleri

	Görev Alma Durumu	x	Sd	t	p
Erkek	Evet n:246	78,05	12,61	-1,913	0,056
	Hayır n:341	80,00	11,92		
Kadın	Evet n:395	74,17	12,45	1,635	0,102
	Hayır n:300	72,50	14,46		
Toplam	Evet n:641	75,66	12,64	-1,130	0,259
	Hayır n:641	76,49	13,68		

Tablo 15'te okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin akademik ortalama düzeylerine yer verilmiştir. Buna göre; okul takımında görev alan 246 erkek öğrencinin akademik ortalamasının $78,05 \pm 12,61$, okul takımında görev almayan 341 erkek öğrencinin akademik ortalamasının $80 \pm 11,92$ olduğu görülmüş ve gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Ayrıca, okul takımında görev alan 395 kız öğrencinin akademik ortalamasının $74,17 \pm 12,45$, okul takımında görev almayan 300 kız öğrencinin akademik ortalamasının $72,50 \pm 14,46$ olduğu görülmüş ve gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Genel olarak bakıldığında ise; okul takımında görev alan 641 öğrencinin akademik ortalamasının $75,66 \pm 12,64$, okul takımında görev almayan öğrencilerin akademik ortalamasının $76,49 \pm 13,68$, görülmüş ve bu iki grup arasında istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0,05$).

5. TARTIŞMA

Bu araştırma, Trabzon ili Ortahisar ilçesindeki okul takımlarında görev alan lise öğrencilerinin okul aidiyet duygularını incelemek ve görev almayan öğrenciler ile arasındaki farkları değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Okul aidiyet duygusunun alt boyutlarıyla ele alındığı ve çeşitli değişkenlere göre değerlendirmelerin yapıldığı bu çalışmada, okul aidiyet duygusu kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Elde edilen veriler sonucunda ulaşılan bulgulara dair yapılacak tartışma aşağıda sunulmuştur.

Okul takımında görev alan öğrencilerin almayan öğrencilere göre reddedilmişlik puanları karşılaştırıldığında, anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Buna göre okul takımında görev alan erkek öğrencilerin görev almayan erkek öğrencilere göre reddedilmişlik düzeyleri daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca kadın öğrencilerde kendi aralarında değerlendirildiğinde, okul takımında görev alanların, okul takımında görev almayanlara oranla reddedilmişlik düzeyleri daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Takım sporu ve bireysel spor yapanlar olarak ayrı ayrı değerlendirildiğinde, reddedilmişlik düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir.

Okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin okula bağlılık puanları karşılaştırıldığında, anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Okul takımında görev alan erkeklerin okula bağlılık puanları, görev almayan erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Okul takımında görev alan kadın öğrencilerin okula bağlılık puanları, görev almayan kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Takım sporu ve bireysel spor yapanlar olarak ayrı ayrı değerlendirildiğinde ise okula bağlılık puanları arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Okul takımında görev alanların ve almayan öğrencilerin okula aidiyet puanları karşılaştırıldığında, anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Buna göre, okul takımında görev alan erkeklerin okula aidiyet puanı, görev almayan erkelerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Okul takımında görev alan kadın öğrencilerin okula aidiyet puanlarının, görev almayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca takım sporu ve bireysel spor yapanların okul aidiyet puanları değerlendirildiğinde, puanların neredeyse aynı olduğu görülmüş ancak bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Okul takımında görev almanın, öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade etmelerini sağladığı, okulda göstermiş oldukları sportif başarıların diğer öğrenciler tarafından kabul görme, takdir edilme duygularını, kendilerini ve sosyal yaşamlarını pozitif yönde etkilediği ve okula olan aidiyetlerini yükselteceği düşünülebilir. Beğenilme arzusu, popüler olma

isteği, başkaları tarafından ilgi görme duygularının yoğun yaşandığı ergenlik döneminde, öğrencilerin bu duyguları spor sayesinde karşılayabileceği ve ruhsal dalgalanmaların en yoğun yaşandığı bu dönemi spor aracılığıyla olumlu bir şekilde atlatabileceği düşünülebilir. Öğrencilerin birlikteliğinin ve uyumunun artması, yalnızlıktan uzaklaşması ve modern birey olma isteği spor sayesinde gerçekleşirken aidiyet duygularının da yükseleceği düşünülebilir. Ayrıca çalışmanın yapıldığı ilde daha önce ulusal ve uluslararası düzeyde kazanılmış olan başarıların (Dünya liselerarası futbol şampiyonluğu gibi) öğrencilerin okul takımında olma isteğini arttırdığı söylenebilir. Okul takımında görev almanın yani spor yapmanın okula aidiyeti artırdığı görülmektedir. Spor, öğrencilerin kendini okula ait hissetmeleri konusunda önemli bir araç olduğu düşünüldüğünde ve sporun birleştirici bütünleştirici unsuru göze alındığında, öğrenciler beraber hareket edebilmeyi, paylaşmayı ve bu sayede sosyal ilişkiler kurmayı öğrenirler. Okulunu seven, kendini okula ait hisseden öğrenciler, okuldaki diğer arkadaşları, öğretmenleri ve okul personeliyle iyi ilişkiler kurar. Hayatlarının büyük bölümünü okulda geçiren öğrenciler için, okulun sevilen, keyif alınan bir yer olması gelecek hayatlarını planlamak için de önemli bir yer tutar. Çünkü kendini okula ait hisseden, okulda mutlu olan öğrenciler, geleceklelerini inşa ederken daha sağlıklı kararlar alabilir ve hayat motivasyonunu daha üst seviyelerde tutabilir. Özellikle ergenlik dönemine denk gelen lise yıllarında öğrencilerin, kendilerini okulun bir parçası olarak hissetmesi onları sigara, alkol, madde bağımlılığı gibi kötü alışkanlıklardan uzak tutacağı düşünülebilir. Ayrıca, yapılan spor türünün (takım sporu-bireysel spor) okula olan aidiyet duygusunu değiştirmedeği, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre bir seçim yaptığı ve bunun sonucunda da okulun bir parçası olmayı amaç edindikleri söylenebilir.

Yanık'ın (2018) orta öğretim okullarındaki ders dışı spor etkinliklerinin öğrencilerin okula bağlanma etkisini belirlemek amacıyla yapmış olduğu çalışmada, okula bağlılık konusunda, okul dışı sportif etkinliklere katılmayan ve fen lisesi öğrencilerinin okula bağlılıklarının düşük olduğu tespit etmiştir. Yani okul dışında yapılan sportif etkinliklerin okula bağlılığı arttırdığı sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışma, bizim çalışmamız ile paralellik göstermektedir.

Ayrıca okul aidiyeti yüksek öğrencilerin, akranlarıyla okul personeliyle ve öğretmenleriyle daha sağlıklı ve pozitif ilişkiler kuracağı, daha sosyal bir kişilik yapısına sahip olacağı ve pozitif tavırlar sergileyeceği düşünülebilir. Bu bağlamda, Tanbuğa'nın (2018) okul takımında oynayan ve oynamayan öğrencilerin kişilik özelliklerini incelediği ve okul takımında oynayan öğrencilerin daha dışa dönük, yumuşak başlı, deneyime açık ve öz denetimli olduğunu tespit ettiği çalışma, bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir. Ayrıca Saygılı ve diğerleri (2015) tarafından spor yapan ve yapmayanların kişilik

özelliklerinin incelendiği ve spor yapanların daha sosyal, daha açık kişilikli olduğu tespit edilen çalışma, bizim çalışmamızı destekler niteliktedir.

Okul aidiyeti yüksek öğrencilerin, okulda mutlu olması, ait olunan grupta kendine yer edinmesi ve gelecek yaşantılarıyla ilgili daha sağlıklı kararlar alması beklenir. Altınsoy ve Özyer'in (2018) lise öğrencileri arasında yapmış olduğu, umutsuzluk ve yalnızlığın okul aidiyet duygusuyla negatif ilişkili olduğunu tespit ettiği çalışma, bizim yapmış olduğumuz çalışmayla paralellik göstermektedir. Yani okul takımında görev almanın öğrencileri yalnızlıktan uzaklaştıracağı, umutsuzluğa kapılmalarını önleyeceği düşünülebilir.

Okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin cinsiyete göre reddedilmişlik düzeyleri değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Buna göre; okul takımında görev alan erkek öğrencilerin reddedilmişlik düzeyi, kadın öğrencilerden daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, okul takımında görev almayan erkek öğrencilerin reddedilmişlik düzeyi ile okul takımında görev almayan kadın öğrencilerin reddedilmişlik düzeyi arasında da anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre; okul takımında görev almayan erkek öğrencilerin reddedilmişlik düzeyi, okul takımında görev almayan kadın öğrencilere göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin cinsiyete göre okula bağlılık düzeyleri değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Buna göre; okul takımında görev alan erkek öğrencilerin okula bağlılık düzeyleri, okul takımında görev alan kadın öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, okul takımında görev almayan kadın ve erkek öğrenciler arasında yapılan değerlendirme sonucunda bu iki grubun okula bağlılık düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin cinsiyete göre okul aidiyet düzeyleri değerlendirildiğinde; istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Buna göre; okul takımında görev alan erkek öğrencilerin aidiyet düzeyleri, okul takımında görev alan kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, okul takımında görev almayan kadın ve erkek öğrencilerin okul aidiyet düzeyleri değerlendirildiğinde, bu iki grup arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Yapmış olduğumuz çalışmada okul takımında görev alan erkek ve kadın öğrenciler karşılaştırıldığında, erkek öğrencilerin okul aidiyetleri daha yüksek bulunmuştur. Günümüzde erkeklerin yapmış olduğu sporların daha fazla rağbet görmesi, kadın sporlarına olan ilginin daha düşük seviyede olması bu sonuca etken olduğu söylenebilir. Ayrıca, çoğu erkek öğrencilerin okul dışında da hayatlarını aktif olarak spora yönlendirdikleri ve hayatlarını bu yolda devam ettirdikleri bilinmekte ve düşünülmektedir. Bunun yanında okullardaki erkek beden eğitimi öğretmenlerinin sayısının daha fazla olması, erkek öğrencilerin öğretmenlerine karşı olan bağlılığının ve kendilerini daha iyi

ifade etme ihtimallerinin yüksek olduğu düşünülebilir. Ailelerin erkek öğrencilerin spor yapmalarına daha fazla destek olduğu söylenebilir.

Sarı'nın (2013) lise öğrencilerinin aidiyet düzeylerini incelemek amacıyla yaptığı çalışmada, Arıkan'nın (2015) Spor lisesi ve Anadolu Liseleri öğrencilerinin aidiyet duygularını belirlemek için yaptığı çalışmada, Sánchez ve diğerlerinin (2005) aidiyet duygusunun akademik başarıya göre değerlendirme yaptıkları çalışmada erkek ve kadın öğrencilerin okul aidiyetleri konusunda anlamlı farklılık tespit edememişlerdir. Goodenow ve Grady (1993) ve Günalan (2018) ise yapmış oldukları çalışmalarda kadın öğrencilerin okula daha bağlı olduklarını tespit etmişlerdir. Yapılan bu çalışmalar bizim çalışmamızla çalışmaktadır.

Okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin akademik ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Şenses (2009) Trabzon ilinde ilköğretim seviyesinde yapmış olduğu çalışmasında erkek öğrencilerin ders başarılarını daha yüksek bulmuş, fakat spor yapan ve yapmayan iki grup arasında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Tatlı'nın (2004) spor yapan ve yapmayan orta öğretim öğrencilerinin akademik başarılarını incelediği çalışmasında; bu iki grup arasında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Yapılan bu çalışma, bizim çalışmamızı destekler niteliktedir.

Koçak ve Öcal (2010) spor yapanların akademik ortalamalarının yapmayanlara göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Yapılan bu çalışma, bizim çalışmamızla çalışmaktadır. Saygılı ve diğerlerinin (2015) spor yapan ve yapmayan öğrencilerin kişilik özelliklerini ve akademik başarılarını incelemek için yaptıkları çalışmada, spor yapan öğrencilerin yapmayanlara göre daha yüksek akademik ortalamaya sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu çalışma bizim çalışmamızla çalışmaktadır. Liu ve Lu'nun (2011) Çinli öğrenciler arasında okul aidiyet duygusuyla akademik başarıları incelediği çalışmada ve Bellici'nin (2015) okula bağlanma değişkenlerinin incelediği çalışmada, okula bağlılığın akademik başarıyı artırdığını tespit etmişlerdir. Bu çalışmalar bizim çalışmamızla çalışmaktadır.

Yapmış olduğumuz çalışmada, sporun akademik ortalamaya herhangi bir olumsuz etkisi olmadığı görülmüştür. Hatta yapılan birçok çalışmada, sportif etkinliklere katılmanın okula bağlılığı ve akademik ortalamayı arttırdığı görülmüştür. Sportif etkinliklere katılmanın öğrenciyi derslerden uzak bırakacağı ve dolayısıyla öğrencinin akademik başarısını düşüreceği endişesi, bazı ailelerin spora karşı olumsuz bakış açısına sahip olmasına neden olmaktadır. Yapmış olduğumuz bu çalışma, olumsuz düşüncelerin ortadan kalkmasına ve spora karşı bakış açısının değişmesini sağlayabilir.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

6. 1. Sonuçlar

Sporun ve okul takımında görev almanın aidiyete olana etkisinin incelenmesi amacıyla, okul takımında görev alan 641 öğrenci ve okul takımında görev almayan 641 öğrencinin katılımıyla yapılan bu çalışmada, okula aidiyet duygusu alt boyutlarıyla incelenmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Okul takımında görev alan öğrencilerin reddedilmişlik düzeylerinin daha düşük olduğu görülmüş ve okul takımında görev alan ve almayanlar arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Okul takımında görev alan öğrencilerin okula bağlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüş ve okul takımında görev alan ve almayanlar arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Okul takımında görev alan öğrencilerin okul aidiyet düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüş ve okul takımında görev alan ve almayanlar arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Spor branşına göre yapılan değerlendirmede, takım sporları ve bireysel spor yapanların reddedilmişlik düzeyleri, okula bağlılık düzeyleri ve okul aidiyet düzeyleri arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Okul takımında görev alan erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre reddedilmişlik düzeyleri daha düşük, okula bağlılık ve okul aidiyet düzeylerinin ise daha yüksek olduğu görülmüş, okul takımında görev alan erkek ve kadın öğrenciler arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Okul takımında görev alan ve almayan öğrencilerin akademik ortalamaları değerlendirildiğinde, anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

6. 2. Öneriler

6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

Okul takımında görev almak yani spor yapmak, okul aidiyetini artırdığı için, öğrenciler spora teşvik edilmelidir.

Kendini okula ait hisseden öğrencilerin; sigara, alkol, madde kullanımı gibi kötü alışkanlıklardan uzak kalacağı düşünüldüğünde, okul içi ve okul dışı sosyal aktiviteler ve sportif etkinlikler düzenlenmelidir.

Okulun bir yaşam alanı olması dolayısıyla, okulun fiziki şartları düzenlenmeli, spor için gerekli ekipmanlar temin edilerek, öğrencilere spor yapma imkânı sunulmalıdır.

Öğretmenler ve okul yönetimi, spor konusunda bilinçlendirilerek spora yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Sporun, boş zaman etkinliği olduğunu ve akademik başarıyı düşüreceğini düşünen ailelerin algıları değişmeli, öğrenciler spor yapma konusunda desteklenmelidir.

Sporun olumlu birçok faydası göz önünde bulundurulduğunda, okullardaki beden eğitimi ders saatleri arttırılmalıdır.

6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

Literatürde böyle bir çalışma yapılmadığı için, araştırmanın önemi algılanıp ve bu boşluğun doldurulması için uygulanma alanı genişletilebilir.

Okul takımında görev alma süresi, okul içi ve dışı spor yapma durumu, branş türü, okul türü gibi değişkenler eklenerek yeni sonuçlar elde edilebilir.

Araştırma sadece lise öğrencilerini kapsadığı için, ilköğretim ve üniversitelerde de uygulanarak farklı sonuçlar alınabilir, karşılaştırmalar yapılabilir.

Araştırma sadece resmi liselerde yapıldığı için, alternatif olarak özel okullarda da yapılarak karşılaştırmalar yapılabilir.

7. KAYNAKLAR

- Akçalar, Ö. S. (2007). *Ortopedik engellilerin sosyalleşmesine sporun etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Alaca, F. (2011). *İki dilli olan ve olmayan öğrencilerde okul yaşam kalitesi ve okula aidiyet duygusu ilişkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Alptekin, D. (2011). *Toplumsal aidiyet ve gençlik: Üniversite gençliğinin aidiyet üzerine sosyolojik bir araştırma* (Yayınlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Altındağ, M. (2015). *İlköğretim okullarında okul yaşamının niteliği* (Yayınlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Altınsoy, F. ve Özyer, K. K. (2018). School belonging sense for high school adolescence: The relationship with hopelessness and loneliness. *Elementary Education Online*, 17(3), 1751-1764.
- Anderman, E. M. (2002). School effects on psychological outcomes during adolescence. *Journal of Educational Psychology*, 94(4), 795-809.
- Aracı, H. (2004). *Okullarda beden eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Aracı, H. (2006). *Öğretmen ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Arastaman, G. (2006). *Ankara ili lise birinci sınıf öğrencilerinin okula bağlılık durumlarına ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arıkan, G. (2015). *Spor lisesi ve Anadolu lisesi öğrencilerinde okula aidiyet duygusu ve okul yaşam kalitesinin incelenmesi: Güneydoğu Anadolu bölgesi örneği* (Yayınlanmamış doktora tezi). Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Armağan, A. (2014). Yalnızlık ve kişilerarası iletişim ilişkisi: Öğrenciler üzerinde bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi Cilt*, 7(30), 27-43.
- Arpa, D. K. (2014). *Ortaöğretimdeki erkek sporcuların karate ve taekwondo branşına yönelme nedenleri ve beklentileri (İstanbul ili/Üsküdar ilçe örneği)* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Aydemir, İ. (2014). *Spor genel müdürlüğünün yürüttüğü okul sporları faaliyetlerinin değerlendirilmesi (Bolu örneği)* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Aydın, R. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin okul aidiyeti ile okul memnuniyeti arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bacanlı, H. (2008). *Sosyal beceri eğitimi* (3. baskı). Ankara: Asal Yayınları.
- Baumeister, R. F. and Leary, M. R. (1995). The need of belong: Desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychological Bulletin: The American Psychological Association*, 117(3), 497-529.
- Bayrı, H. (2008). *Türkiye’de kimlik siyaseti sorunu ve ulusal kimlik* (Yayınlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Bellici, N. (2015). Ortaokul öğrencilerinde okula bağlanmanın çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 48-65.
- Booker, K. C. (2004). Exploring school belonging and academic achievement in African American adolescent. *Curriculum and Teaching Dialogue*, 6(2), 131-143.
- Booker, K. C. (2007). Likeness, comfort, and tolerance: Examining african american adolescents’ sense of school belonging. *The Urban Review*, 39(3), 301-317.
- Capps, M. A. (2003). *Characteristics of a sense of belonging and its relationship to academic achievement of students in selected middle schools in region IV and VI educational service centers* (Unpublished doctoral dissertation). A&M University, Texas.
- Cemalcılar, Z. (2010). Schools as socialization contexts: Understanding the impact of school climate factors on students’ sense of school belonging. *Applied Psychology: An International Review*, 59(2), 243-272.
- Cernkovich, S. A. and Giordano, P. C. (1992). School bonding, race and delinquency. *Criminology*, 30(2), 261-291.
- Cevizci, A. (2010). *Paradigma felsefe sözlüğü*. İstanbul: Paradigma Yayıncılık.
- Cueto, S., Guerrero, G., Sumimaru, C. and Zevallos, A. M. (2010). Sense of belonging and transition to high schools in Peru. *International Journal of Educational Development*, 30(3), 277-287.
- Dağdeviren, F. (2012). *Güneydoğu Anadolu bölgesinde güreş yapan sporcuların sosyoekonomik yapılarının araştırılması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Harran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Şanlıurfa.

- Dalkıran, M. A. (2014). *Ortaöğretim öğrencilerinin spor branşlarına göre kişilik özelliklerinin incelenmesi (Osmaniye örnekleme)* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Demant, J. and Van Houtte, M. (2012). School belonging and school misconduct: The differing role of teacher and peer attachment. *Journal of Youth and Adolescence*, 41(4), 499-514.
- Dere, G. ve Kılıç, E. (2016). Aidiyet perspektifinden çatışma yönetimi üzerine kuramsal bir çalışma. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 26(2), 127-154.
- Durmuş, G. (2015). *Gençlerin tenis spor dalını seçmelerinde motivasyonu etkileyen unsurlar* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Duru, E. (2007). Sosyal bağlılık ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması. *Eğitim Araştırmaları Dergisi (Eurasian Journal of Educational Research)*, 26(1), 85-94.
- Duru, E. (2015). Genel aidiyet ölçeğinin psikometrik özellikleri: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(44), 37-47.
- Duy, B. (2003). *Bilişsel-davranışçı yaklaşıma dayalı grupla psikolojik danışmanın yalnızlık ve fonksiyonel olmayan tutumlar üzerine etkisi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erciş, S. (2012). *Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinin spor müsabakalarındaki verimliliklerinin veri zarflama analizi (vza) ile göreceli olarak değerlendirilmesi ve karşılaştırılması* (Yayınlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Erkal, M., Ayan, D. ve Güven, Ö. (1998). *Sosyolojik açıdan spor*. Ankara: Der Yayınları.
- Erozkan, A. (2011). The attachment styles bases of loneliness and depression. *International Journal of Psychology and Counselling*, 3(9), 186-193.
- Finn, J. D. and Voelkl, K. E. (1993). School characteristics related to school engagement. *Journal of Negro Education*, 62(3), 249-268.
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C. and Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59-109.
- Goodenow, C. (1992, April). School motivation, engagement and sense of belonging among urban adolescent students. Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, San Francisco, CA.
- Goodenow, C. (1993). The psychological sense of school membership among adolescents: Scale development and educational correlates. *Psychology in the Schools*, 30(1), 79-90.

- Goodenow, C. and Grady, K. E. (1993). The relationship of school belonging and friends' values to academic motivation among urban adolescent students. *The Journal of Experimental Education*, 62(1), 60-71.
- Gordon, F. C. (2010). *School belonging: An exploration of secondary students' perceptions of life at school* (Unpublished doctoral dissertation). University of Washington, Washington.
- Günelan, N. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin okul yaşam kalitesini, okula aidiyet duygusunu ve okul iklimini neler etkilemektedir?* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Güneş, A. (2004). *Okullarda beden eğitimi ve oyun öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Güneş, A. (2017). *Tutunma çabası aidiyet*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Hamm, J. V. and Faircloth, B. S. (2005). The role of friendship in adolescents' sense of school belonging. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 107, 61-78.
- Hill, L. H. (2006). Sense of belonging as connectedness, American Indian worldview, and mental health. *Archives of Psychiatric Nursing*, 20(5), 210-216.
- Hoog, M. ve Vaughan, G. M. (2014). *Yedinci edisyon sosyal psikoloji* (İ. Yıldız ve A. Gelmez, Çev.), Ankara: Ütopya Yayınları.
- Hunt-Sartori, M. A. (2007). *The relationships among student membership in groups quality of school life, sense of belongingness and selected performance factors* (Unpublished doctoral dissertation). Sam Houston State University, Huntsville, Texas.
- İlhan, E. L., Gencer, E. ve Ulucan, H. (2011). Okul sporlarına katılan ve katılmayan ilköğretim öğrencilerinin ruhsal uyum düzeylerinin incelenmesi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(12), 265-276.
- Jimerson, S. R., Campos, E. and Greif, J. L. (2003). Toward an understanding of definitions and measures of school engagement and related terms. *The California School Psychologist*, 8, 7-27.
- Kalaycı, H. ve Özdemir, M. (2013). Lise öğrencilerinin okul yaşamının niteliğine ilişkin algılarının okul bağlılıkları üzerine etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2), 293-315.
- Karademir, Y. and Öz, E. (2016, April). A comparative analysis of loneliness level among the fine arts and sports education college students: A case study of Karabük University. Paper presented at 1st International Symposium on New Trends in Social and Liberal Sciences, Milan, Italy.
- Keten, M. (1974). *Türkiye'de spor*. Ankara: Ayyıldız Yayınevi.

- Kızmaz, M. (2004). *Bireysel ve takım sporu yapan sporcuların kişilik özelliklerinin karşılaştırılması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Koçak, M. S. ve Öcal, K. (2010). Okul sporlarının orta öğretim öğrencilerinin akademik başarı ve davranış gelişimine etkisi. *Mediterranean Journal of Educational Research*, 7(1), 86-94.
- Köknel, Ö. (1985). *Kaygıdan mutluluğa kişilik*. İstanbul: Altın Kitapları Yayınevi.
- Kurtipek, S. (2013). *Spor yönetim bilimleri programı spor eğitimi veren liselerdeki öğrencilerin kişilik yapılarının incelenmesi ve diğer liselerdeki öğrenciler ile karşılaştırılması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Liu, Y. and Lu, Z. (2011). Trajectories of chinese students' sense of school belonging and academic achievement over the high school transition period. *Learning and Individual Differences*, 21(2), 187-190.
- Ma, X. (2003). Sense of belonging to school: Can schools make a difference. *The Journal of Educational Research*, 96(6), 340-349.
- Maalouf, A. (2014). *Ölümcül kimlikler* (A. Bora, Çev.), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Maddox, S. J. and Prinz, R. J. (2003). School bonding in children and adolescents: Conceptualization, assessment and associated variables. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 6(1), 31-49.
- Marcia, J. (1993). The relational roots of identity. In discussions on ego identity. J. Kroger (Ed.), *Lawrence Erlbaum Associates* (pp. 34-65). NJ: England.
- Marks, G. N. (1998). Attitudes to school life: Their influences and their effects on achievement and leaving school. *Australian Council For Educational Research, LSAY Research Report No 5*.
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and personality*. New York: Harper and Row.
- Nichols, S. L. (2008). An exploration of students' belongingness beliefs in one middle school. *The Journal of Experimental Education*, 76(2), 145-169.
- Osterman, F. K. (2000). Students' need for belonging in the school community. *Review of Educational Research*, 70(3), 323-367.
- Özgök, A. (2013). *Ortaokul öğrencilerinde okula aidiyet duygusunun arkadaşlara bağlılık düzeyinin ve empatik atmosferi algısının incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Öztürk, M. O. (2013). *Özerk benlik kul benlik 'biat' toplumunun ruhsal kökeni*. İstanbul: Okyanus Yayın Eğitim Danışmanlık.

- Pehlivan, Z. (2004). Fair-Play kavramının geliştirilmesinde okul sporunun yeri ve önemi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 49-53.
- Peplau, L. A. and Perlman, D. (1982). Perspectives on loneliness. L. A. Peplau and D. Perlman (Ed.), *Loneliness: A sourcebook of current theory research and therapy* (pp. 206-223). New York: Wiley.
- Pittman, L. and Richmond, A. (2007). Academic and psychological functioning in late adolescence: The importance of school belonging. *The Journal of Experimental Education*, 75(4), 270-290.
- Sakız, G. (2007). *Does teacher affective support matter? An investigation of the relationship among perceived teacher affective support, sense of belonging, academic emotions, academic self-efficacy beliefs, and academic effort in middle school mathematics classrooms* (Unpublished doctoral dissertation). The Ohio State University, Columbus, OH.
- Sánchez, B., Colón, Y. and Esparza, P. (2005). The role of sense of school belonging and gender in the academic adjustment of latino adolescents. *Journal of Youth and Adolescence* December, 34(6), 619–628.
- Sarı, M. (2007). *Demokratik değerlerin kazanımı sürecinde örtük program: Düşük ve yüksek okul yaşam kalitesine sahip iki ilköğretim okulunda nitel bir çalışma* (Yayınlanmamış doktora tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Sarı, M. (2013). Lise öğrencilerinde okula aidiyet duygusu. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 147-160.
- Sarı, M. (2015). Adaptation of the psychological sense of school membership scale to Turkish. *Global Journal of Human Social Science: G Linguistics & Education*, 15, 59-64.
- Saygılı, G., Atay, E., Eraslan, M. ve Hekim, M. (2015). Düzenli olarak spor yapan ve yapmayan öğrencilerin kişilik özellikleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(1), 161-170.
- Seeman, M. (1984). Alienation motifs in contemporary theorizing: The hidden continuity of the classic themes. *Social Psychological Quarterly*, 46(3), 171-184.
- Sennett, R. (2011). *Ten ve taş batı uygarlığında beden ve şehir* (T. Birkan, Çev.), İstanbul: Metis Yayınları.
- Sığı, Ü. (2007). İşgörenlerin örgütsel bağlılıklarının Meyer ve Allen tipolojisiyle analizi: Kamu ve özel sektörde karşılaştırmalı bir çalışma. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 261-278.

- Silins, H. and Mulford, B. (2002). Schools as learning organisations: Effects on teacher leadership and student outcomes. *School Effectiveness and School Improvement*, 15(3-4), 443-466.
- Singh, A., Uijtdewilligen, L., Twisk, J. W., Van Mechelen, W. and Chinapaw, M. J. (2012). Physical activity and performance at school: A systematic review of the literature including a methodological quality assessment. *Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine*, 166(1), 49-55.
- Swingewood, A. (1998). *Sosyolojik düşüncenin kısa tarihi* (O. Akınhay, Çev.), Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Şahan, H. (2007). *Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü* (Yayınlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Şenses, M. (2009). *Trabzon merkezde bulunan bazı ilköğretim okullarında 7. ve 8. sınıfta okuyan lisanslı sporcu öğrenciler ile lisanssız öğrencilerin okul ders başarılarının karşılaştırılması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Tanbuğa, U. Z. (2018). *Okul takımlarında spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinde beş faktör kişilik özelliklerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Muğla Sıtkı Koçman Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Muğla.
- Tatlı, İ. (2004). *Niğde ilinde ortaöğretimde okuyan lisanslı sporcular ile spor yapmayanların atılganlık, yalnızlık, depresyon ve akademik başarıları* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Thompson, S. (2005). Engaging students with school life. *Youth Studies Australia*, 24(1), 10-15.
- Tinto, V. (1975). Dropout from higher education: A theoretical synthesis of recent research. *Review of Educational Research*, 45(1), 89-125.
- Uslu, F. (2012). *İlköğretim okulu öğrencilerini okula aidiyeti: Öğretmen-öğrenci ilişkisi ve aile katılımının rolü* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Weiss, R. S. (1975). *Loneliness: The experience of emotional and social isolation*. Boston MA: The MIT Press.
- Yanık, M. (2018). Orta öğretimde yapılan okul sporlarının öğrencilerin bağlılık düzeyine etkisi. *Sportmetre Dergisi*, 16(1), 73-78.
- Yavuzer, H. (2002). *Çocuk psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yetim, A. (2000). Sporun sosyal görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (Gazi BESBD)*, 5(1), 63-72.

8. EKLER

Ek 1. Kişisel Bilgi Formu ve Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği

SEVGİLİ ÖĞRENCİLER;

Okul Aidiyet Duygusunun Belirlenmesi ve Çeşitli Değişkenlere Göre Değerlendirilmesi konusunda yapılacak olan bilimsel bir araştırmada, Siz Değerli Öğrencilerin yardımına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle; Aşağıda 2 bölümden oluşan bir anket uygulaması vardır. Anketin birinci bölümünde; KİŞİSEL BİLGİLERİNİZ, ikinci bölümünde ise; OKULUNUZ, ÖĞRETMENLERİNİZ VE ARKADAŞLARINIZ HAKKINDAKİ DUYGU VE DÜŞÜNCELERİNİZİ içeren sorular bulunmaktadır. Anket sonuçlarının objektif olabilmesi ve çalışmanın güvenilirliği açısından sorulara gerçekçi ve samimi cevaplar vermeniz gerekmektedir. Zaman ayırdığınız ve katkı sağladığınız için teşekkür ederim.

Ömer SERBEST

Danışman: Prof. Dr. Selami YÜKSEK

Trabzon Üniversitesi Beden Eğitimi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

1.BÖLÜM: KİŞİSEL BİLGİLER

Yaşınız: Cinsiyetiniz: Kız () Erkek ()
 Sınıfınız: 9 () 10 () 11 () 12 () Akademik Ortalamanız:
 Ailenizin Gelir Düzeyi: 1500-2500 () 2500-3500 () 3500-4500 () 4500 ve üzeri ()
 Okul Takımında Herhangi Bir Branşta Görev Alıyor Musunuz: Evet () Hayır ()
 Cevabınız EVET ise; Hangi Branşta Görev Alıyorsunuz:
 Kaç Yıldır Okul Takımında Görev Alıyorsunuz:
 Okul Takımı Dışında Herhangi Bir Kulüpte Aktif Spor Yapıyor Musunuz: Evet () Hayır ()
 Cevabınız EVET ise; Hangi Branşta Spor Yapıyorsunuz:

2.BÖLÜM: OKULA AİDİYET DUYGUSU ÖLÇEĞİ

Sevgili Öğrenciler; Aşağıda OKULUNUZ, ÖĞRETMENLERİNİZ ve ARKADAŞLARINIZ Hakkındaki Düşüncelerinizi İçeren Sorular Bulunmaktadır. Lütfen Soruları Dikkatle Okuduktan Sonra; Hiç Doğru Değil, Doğru Değil, Kararsızım, Doğru ve Tamamen Doğru Seçeneklerinden Size En Uygun Olanı (X) ile İşaretleyiniz.		Hiç Doğru Değil	Doğru değil	Kararsızım	Doğru	Tamamen Doğru
1	Kendimi okulumun gerçek bir parçası olarak hissediyorum.					
2	Buradaki öğretmenler bir şeyi iyi yaptığımda bunu fark etmektedirler.					
3	Benim gibi insanların burada kabul görmesi çok zordur.					
4	Okulumdaki öğrenciler, benim fikirlerimi önemsemektedirler.					
5	Okulumdaki öğretmenlerin çoğu benimle ilgilenmektedirler.					
6	Bazen kendimi sanki bu okula ait değilmişim gibi hissediyorum.					
7	Bir problemim olduğunda bu okulda konuşabileceğim en az bir öğretmen ya da başka bir yetişkin vardır.					
8	Bu okuldaki insanlar bana arkadaşça davranmaktadırlar.					
9	Buradaki öğretmenler benim gibi insanlarla ilgilenmezler.					
10	Okulumdaki sosyal etkinliklerin çoğuna ben de dahil ediliyorum.					
11	Bu okulda bana da diğer öğrenciler kadar saygıyla davranılmaktadır.					
12	Kendimi okulumdaki diğer öğrencilerden çok farklı hissediyorum.					
13	Bu okulda gerçekten kendim olabiliyorum.					
14	Buradaki öğretmenler bana saygı duymaktadırlar.					
15	Bu okuldaki insanlar, benim iyi şeyler yapabileceğimi bilmektedirler.					
16	Keşke başka bir okulda okuyor olsaydım.					
17	Bu okula ait olmaktan gurur duyuyorum.					
18	Buradaki diğer öğrenciler beni olduğum gibi beğenmektedirler.					

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanuna göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
 Belge Kodu : 88D4AE00-877D-4FBA-B30E-3CB5AD87E589 - <http://ebs.trabzon.edu.tr> EBS Elektronik İmza Doğrulama

Ek 2. Araştırmaya Yönelik İzin Yazıları

EK-2.1: Okula Aidiyet Duygusu Ölçeği İzin Yazısı

Geri E-Posta Yaz Yanıtla Tümüne Y İlet Sil Tağı Yazdır İşaretle Daha Fazla

Gelen 50

Taslaklar

Giden

İstenmeyen

Çöp

Spam

İt: Okul Aidiyet Duygus... Posta: 1 / 487

Gönderen: ömer serbest

Alıcı: selami.yuksekk@ktu.edu.tr

Tarih: Bugün 12:35

okula aidiyet duygusu ölçeğ...
asıl Global Journal of HUMA...

[Tüm ek dosyaları indir](#)

Gönderen: Mediha Sari
<msari@cu.edu.tr>

Gönderildi: 11 Mart 2019
Pazartesi 16:24

Kime: ömer serbest

Konu: Re: Okul Aidiyet Duygusu Ölçeği

Ömer Hocam merhaba,
Ekte ölçeği ve ilgili makaleyi bulabilirsiniz.
Kaynak göstermek koşuluyla kullanmanızda sakınca yoktur.

Başarılar dilerim.

Mediha SARI

-----Original Message-----
From: ömer serbest
<omer_serbest_61@hotmail.com>
To: "msari@cu.edu.tr"
<msari@cu.edu.tr>
Date: Mon, 11 Mar 2019
12:49:15 +0000
Subject: Okul Aidiyet Duygusu Ölçeği

Hocam Merhabalar, Ben Ömer SERBEST Trabzon Üniversitesi Beden Eğitimi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisiyim. Okul Aidiyet Duygusu Ölçeği konusunda yardımcı olursanız çok sevinirim. Ayrıca yol gösterici olarak; önerileriniz ve bilgilerinizden de faydalanmak isterim. Şimdiden çok teşekkür ederim, iyi çalışmalar dilerim.

Prof. Dr. Mediha SARI
Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Eğitim Programları ve Öğretim Ana

https://roundcube.ktu.edu.tr/roundcube/?_task=mail&_caps=pdf%3D1%2Cflash%3D0%2Cif%3D0&_uid=2132&_mbox=INBOX&_action=show 1/1

EK-2.2: Milli Eğitim Müdürlüğü İzin Yazısı

T.C.
TRABZON VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 82438636-605.99-E.9580668 15/05/2019
 Konu : Çalışma İzni
 (Ömer SERBEST)

VALİLİK MAKAMINA

Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Ömer SERBEST'in "**Okul Takımlarında Görev Alan Lise Öğrencilerinin Okul Aidiyet Duygularının İncelenmesi**" isimli çalışması kapsamında Ortahisar ilçesindeki Liselerde çalışma yapma isteği Müdürlüğümüz Araştırma İzinleri Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenmiştir.

Bahsi geçen çalışmanın eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde; 2018-2019 eğitim öğretim yılında yapılması gerekmektedir.

Araştırmacının 2017/25 sayılı genelge çerçevesinde hareket etmesi, **izinsiz herhangi bir ses ve görüntü kaydı yapılmasına kesinlikle izin verilmemesi**, elde edilen verilerin çalışma kapsamı dışında kullanılmaması, **mühürlü anket ve ölçeklerin kullanılması** ve sonuçların bir örneğinin Ar-Ge birimine teslim edilmesi kaydıyla, çalışmanın okul müdürlerinin de uygun göreceği zamanlarda ve kontrolünde uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Hızır AKTAŞ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
15/05/2019
Ayhan DURMUŞ
Vali a.
Vali Yardımcısı

Adres: Trabzon İl Millî Eğitim Müdürlüğü Strateji Geliştirme Subesi
(Ar-Ge Birimi)
Elektronik Ad: <http://trabzonarge.meb.gov.tr>
e-posta: argetrabzonca@gmail.com

Bilgi için: Miraç KÜÇÜK (Öğretmen)
Mesut KAŞ (Şube Müdürü)
Tel: 0 (462) 223 55 52
Faks: 0 (462) 230 20 92

İle evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://emk.korgun.meb.gov.tr> adresinden 4609-acab-3869-8d83-47e4 kodu ile teyit edilebilir.

EK-2.3: Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü İzin Yazısı

T.C.
TRABZON VALİLİĞİ
Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

Sayı : 33113947-813.03[813.03]-E.400362
Konu : Okul Sporları Branşlarına Katılım
Yapan Sporcu Öğrenci Sayıları Hk.

11.04.2019

Sayın Ömer SERBEST

İlgi : Ömer SERBEST'in 03.04.2019 tarihli başvurusu.

İlgi yazı gereği; 2018/2019 Eğitim-Öğretim yılı Okul Sporları branşlarına katılım yapan İlimiz Ortahisar İlçesi İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı Lise dengi okulların Okul Sporlarına katılım yapan sporcu sayıları ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

 e-imzalıdır
Birdal ÖZTÜRK
İl Müdürü V.

Ek :

- 1 - Ek 1 (1 sayfa)
- 2 - EK 2 (1 sayfa)

Not: Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres: Akyazı Mahallesi Akçaşar (Konak) Caddesi Şenol Güneş Spor Kompleksi No:6
61040 Ortahisar/TRABZON
Telefon: (0462) 230 22 56 Belgegeçer: (0462) 230 22 66
Elektronik Ağ: <http://trabzon.gsb.gov.tr> e-posta: trabzon@gsb.gov.tr

Bilgi için: Fehdi ŞEKERTAĞ
Sporlul Eğitim Uzmanı

EK-3: Resmi Liselerde Okul Takımında Görev Alan Öğrenci Sayıları

2018/2019 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI TRABZON İLİ ORTAHİSAR İLÇESİNDEKİ OKUL SPORLARI
BRANŞLARINA KATILIM YAPAN LİSELERİN İSİMLERİ VE KATILIM SAĞLADIKLARI ÖĞRENCİ SAYILARI

OKUL ADI	OKUL SPORLARINA KATILIM YAPAN SPORCU SAYISI
DURSUN ALİ KURT ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ	1
MAHMUT CELALEDDİN ÖKTEN ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ	26
AFFAN KİTAPÇIOĞLU ANADOLU LİSESİ	93
ÇAĞLAYAN ADNAN MENDERES ANADOLU LİSESİ	54
FATİH SULTAN MEHMET ANADOLU LİSESİ	154
GAZİ ANADOLU LİSESİ	72
KANUNİ ANADOLU LİSESİ	137
PELİTLİ AHMET CAN BALI ANADOLU LİSESİ	67
TEVFİK SERDAR ANADOLU LİSESİ	75
TRABZON 15 TEMMUZ ŞEHİTLERİ ANADOLU LİSESİ	117
YAVUZ SULTAN SELİM ANADOLU LİSESİ	108
88. YIL CUMHURİYET ANADOLU LİSESİ	79
ATATÜRK MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	17
İMKB MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	59
ORTAHİSAR MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	16
ŞEHİT ÜNAL BIÇAKÇI MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	50
TRABZON MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	107
ZÜBEYDE HANIM MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	49
80. YIL MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ	28
TRABZON MERKEZ FEN LİSESİ	68
ALİ SOYLU ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ	30
TRABZON ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ	12
TRABZON KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ	1
TRABZON SOSYAL BİLİMLER LİSESİ	55
TRABZON SPOR LİSESİ	153

EK-4: Özel Liselerde Okul Takımında Görev Alan Öğrenci Sayıları

2018/2019 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI TRABZON İLİ ORTAHİSAR İLÇESİNDEKİ OKUL SPORLARI
BRANŞLARINA KATILIM YAPAN ÖZEL LİSELERİN İSİMLERİ VE KATILIM SAĞLADIKLARI ÖĞRENCİ
SAYILARI

OKUL ADI	OKUL SPORLARINA KATILIM YAPAN SPORCU SAYISI
ÖZEL İLKE BİREY FEN LİSESİ	13
ÖZEL TRABZON MEKTEBİM ANADOLU LİSESİ	32
ÖZEL TRABZON DOĞA ANADOLU LİSESİ	11
ÖZEL TRABZON ÖNCÜ KARADENİZ KOLEJİ	14
TED TRABZON ANADOLU LİSESİ	11
ÖZEL NET ANADOLU LİSESİ	22
ÖZEL ÖNCÜ KARADENİZ TEMEL LİSESİ	16
ÖZEL ANA SINAV TEMEL LİSESİ	15
ORTAHİSAR ÖZEL TRABZON AÇI FEN LİSESİ	15
ÖZEL DÜŞÜNÜR KOLEJİ TRABZON ANADOLU LİSESİ	7

9. ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

Araştırmacı 1984 yılında Trabzon'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Trabzon'da tamamladı. 2009 yılında kazanmış olduğu Karadeniz Teknik Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü'nden 2013 yılında mezun oldu. 2014 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimine başladı. Araştırmacı 12 yılı amatör ve 11 yılı profesyonel olmak üzere 23 yıldır futbol oynamaktadır. Ayrıca, araştırmacı bekar olup, İngilizce bilmektedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres : 2 No'lu Beşirli Mah. 903 No'lu Sok. Lila Apt. No:2 Kat:6/7 Ortahisar/TRABZON

E-posta: omer_serbest_61@hotmail.com

Telefon : 0535 598 51 84